

ANALYTISCH PROGRAMMA

3E JAAR BACHELOR IN DE TOEGEPASTE PSYCHOLOGIE

PSY 3

ACADEMIEJAAR 2005 - 2006

ANALYTISCH PROGRAMMA

3E JAAR BACHELOR IN DE TOEGEPASTE PSYCHOLOGIE

ACADEMIEJAAR 2005 - 2006

DEPARTEMENT PSYCHOLOGIE

SANDERUSSTRAAT 45

B-2018 ANTWERPEN

TEL. + 32 3 241 08 29

FAX + 32 3 206 04 81

CONTACTPERSOON: NOËLLA GOOSSENS (NOELLA.GOOSSENS@LESSIUS-HO.BE)

© LESSIUS HOGESCHOOL: SECRETARIAAT CAMPUS SANDERUS

Beste student,

In dit analytisch programma vind je, na de algemene informatie een overzicht van alle opleidingsonderdelen met het aantal contacturen, de studiepunten, de studiebelasting en de quotering.

Vervolgens wordt elk opleidingsonderdeel uitvoerig besproken aan de hand van de volgende rubrieken: de leerdoelen, de vereiste voorkennis, de inhoud, de werkvorm, de leermiddelen, de begeleiding en de evaluatie. Als referentiebronnen gelden het beroepsprofiel en het opleidingsprofiel van de Bachelor in de toegepaste psychologie.

Met vragen over de inhoud van deze brochure kan je steeds terecht bij het departementshoofd van de opleiding.

Het hogeschoolbestuur en het onderwijzend personeel wensen je veel succes met je studies.

Johan Duyck
Departementshoofd Psychologie
Campus Sanderus
Sanderusstraat 45
2018 Antwerpen

Tel.: 03/241 08 29
Kantoor: 03/241 08 12
E-mail: johan.duyck@lessius-ho.be

INHOUDSTAFEL

ALGEMENE INFORMATIE	5
OVERZICHT VAN DE OPLEIDINGSONDERDELEN	11
PRIMAIRE OPLEIDINGSONDERDELEN	
ALGEMEEN VORMENDE BASIS (DEEL 2)	13
METAPSYCHOLOGIE	
RELEGIE, ZINGEVING EN LEVENSBESCHOUWING	
PERSONEELS-, ARBEIDS- EN ORGANISATIEPSYCHOLOGIE (DEEL 2)	16
PRACTICUM PERSONEELS-, ARBEIDS- EN ORGANISATIEPSYCHOLOGIE	18
CONSUMENTENPSYCHOLOGIE EN MARKTONDERZOEK (DEEL 2)	20
PSYCHOPATHOLOGIE EN PSYCHIATRIE (DEEL 2)	22
VOLWASSENEN	
KINDEREN / JONGEREN	
PSYCHOTHERAPEUTISCHE METHODEN	24
SCHOOLPSYCHOLOGISCHE DIAGNOSTIEK EN BEGELEIDING	25
ORTHOPEDAGOGISCHE DIAGNOSTIEK EN BEGELEIDING	27
STAGE	29
SCRIPTIE	33
METHODOLOGIE	

SECUNDAIRE OPLEIDINGSONDERDELEN

CROSS-CULTURELE PSYCHOLOGIE EN INTERCULTURELE COMMUNICATIE (DEEL 2)	39
ENGELS VOOR DE PSYCHOLOGISCHE SECTOR	41
GEZONDHEIDSPSYCHOLOGIE (DEEL 2)	43
KLINISCHE DIAGNOSTIEK EN BEGELEIDING VOLWASSENEN KINDEREN / JONGEREN	45
MARKETING	47
PRACTICUM NEUROPSYCHOLOGIE	49
SPORTPSYCHOLOGIE (DEEL 2) TOP- EN COMPETITIESPORT REHABILITATIESPORT GEZONDHEIDSSPORT	51
VRAAGSTUKKEN UIT DE ARBEIDS- EN ORGANISATIEPSYCHOLOGIE	55
VRAAGSTUKKEN UIT DE PERSONEELSPSYCHOLOGIE	57
VRAAGSTUKKEN UIT DE SCHOOLPSYCHOLOGIE EN DE ORTHOPEDAGOGIE	58

ALGEMENE INFORMATIE

Vormingsaanbod van het departement Psychologie

➤ **Bachelor de toegepaste psychologie**

Als belangrijkste opleiding voorziet het departement Psychologie van de Lessius Hogeschool in de vorming van Bachelor in de toegepaste psychologie. Deze driejarige opleiding is, sedert het structuurdecreet een autonome opleiding binnen het studiegebied sociaal-agogisch-werk.

Bachelors in de toegepaste psychologie werken in het gebied van preventie, diagnostiek, ondersteunende en adviserende begeleiding, opleiding en vorming.

Ze werken interdisciplinair met psychologen, (para)-medici, (ortho)-pedagogen, maatschappelijk werkers, leerkrachten, personeelschefs en bedrijfsmanagers. Hun taken zijn: studie- en beroepskeuzebegeleiding, functie-onderzoek en -training, onderzoek en begeleiding van leer-, ontwikkelings- en persoonlijkheidsproblemen, recruitering en selectie, personeelsbeheer, personeelsadministratie en personeelsbeleid, vorming, opleiding en marktonderzoek.

De vele werkdomeinen, probleemstellingen en interdisciplinaire samenwerking vereisen een ruime algemene vorming en een adequate beroepspersoonlijkheid. De basisopleiding wil de studenten dan ook een aantal vaardigheden bijbrengen en een aantal attitudes stimuleren.

Wetenschappelijk inzicht in het menselijk gedrag en het psychisch functioneren en de kennis van wetenschappelijk verantwoorde psychologische onderzoeks- en begeleidingsmethoden zijn fundamenteel voor de beroepsuitoefening. Voor probleemanalyse en probleemoplossing is vaardigheid in het selecteren en toepassen van adequate psychologische methoden en technieken noodzakelijk. Even belangrijk is vaardigheid in het interpreteren van ingewonnen informatie en het rapporteren aan cliënten en/of collega's.

Persoonlijkheidskenmerken zoals zelfstandigheid, flexibiliteit, creativiteit, communicatieve vaardigheden en een analytisch en synthetisch denkvermogen zijn eveneens essentieel voor de Bachelor in de toegepaste psychologie.

➤ **Banaba opleiding psychodiagnostiek**

Aansluitend bij de opleiding tot Bachelor in de toegepaste psychologie organiseert en coördineert ons departement, in samenwerking met twee andere hogescholen, een Bachelor na Bachelor opleiding die leidt tot het diploma van Bachelor in de psychodiagnostiek.

➤ **Navormingen psychologie**

De toenemende professionalisering vereist van Bachelors in de toegepaste psychologie ook een permanente vorming. Daarom organiseert het departement psychologie elk academiejaar een aantal bijscholingen en studiedagen in het kader van de navorming. De thema's kunnen elk jaar wijzigen en deze navorming is in de eerste plaats bedoeld voor afgestudeerden en geïnteresseerden uit het werkveld.

Visie op de opleiding

De toekomstige Bachelors in de toegepaste psychologie van de Lessius Hogeschool zijn afgestudeerden die niet alleen beschikken over een goede algemene vorming en een actuele kennis van het vakgebied psychologie, maar ook over een doorgroeicompetentie naar het werkveld waar zij de nodige beroepskennis, -vaardigheden en -attitudes zelfstandig en in multidisciplinaire samenwerking verder kunnen ontwikkelen.

Om deze doelstellingen te bereiken wordt aan de studenten, via diverse onderwijsmethoden, een leerproces aangeboden dat voorziet in een geleidelijke verschuiving naar eigen initiatief, verantwoordelijkheid en zelfstandigheid ten opzichte van het blijvend leren.

Op grond van deze stellingname tot het bevorderen van het actief leren kiest het departement voor een onderwijsleerproces dat voorziet in een geleidelijk afnemende externe begeleiding naar een toenemende zelfsturing door de studenten.

Dit betekent dat de studenten, naast het traditioneel doceeronderwijs, via vormen van project- en probleemgestuurd onderwijs en zelfsturend specialisatieleren, komen tot het autodidactisch leren waarbij zij uiteindelijk zelf de doelstellingen, de inhoud en het resultaat van hun verdere leeractiviteiten kunnen bepalen.

Vanuit deze optiek wordt het proces van kennisoverdracht, waarbij de docent via hoorcolleges de studiestof zelf bepaalt en toelicht, reeds vanaf het eerste opleidingsjaar aangevuld met het geïntegreerd werkcollege, waarin de studenten, onder begeleiding en in kleinere groepen, via positieve wederzijdse afhankelijkheid, individuele aanspreekbaarheid en gelijkwaardige inbreng, bijdragen leveren tot het realiseren van een groepsopdracht.

In de hogere jaren voorzien de curricula voorts in onderwijsvormen die een beroep doen op meer zelfstandigheid en eigen initiatief: m.n. de zelfsturende teamwerking via probleemgestuurd onderwijs en het zelfsturend specialisatieleren bij het doorlopen van meerdere stages en het voltooien van een afstudeerproject.

Keuzevrijheid bij het zich specialiseren bevordert eveneens de zelfstandigheid en de diepere verwerking van de leerstof. Daarom wordt specialisatie reeds tijdens de opleiding geïntroduceerd door in het curriculum een uitgebreid keuzepakket van onderwerpen uit het vakgebied aan te bieden.

Via een dergelijk onderwijsleerproces beoogt de Lessius Hogeschool zelfstandige, blijvend lerende Bachelors in de toegepaste psychologie te vormen die geschikt zijn voor de onmiddellijke uitoefening van professionele taken in de diverse werkvelden van een sterk evoluerende maatschappij.

Ter realisatie van deze noodzakelijke verbreding van het perspectief worden de interculturele en de internationale dimensies expliciet opgenomen in het BA-curriculum.

Voor diegenen die, op deze basis, het blijvend leren op masters-niveau willen continueren, zal de opleiding voorzien in een aansluitende academische overgang naar de K.U.Leuven via een speciaal keuzepakket in het laatste bachelorjaar.

Departementale studie- en studentenbegeleiding

Het departement psychologie zorgt voor het leren en leven in hoger onderwijs via de studie- en studentenbegeleiding.

- Studeren en leren studeren is de grootste uitdaging voor elke student. Hulp bij het studeertraject is niet los te koppelen van het onderwijsproces en behoort dus tot de taak van elke docent.
Voor deze **studieondersteuning per opleidingsonderdeel** engageren alle docenten zich in het **studiecontract** (zie omschrijving opleidingsonderdelen). Op voorstel van docenten en/of van studenten kan groeps- of individueel monitoraat georganiseerd worden.
- Alle studenten, vooral de eerstejaars, zoeken hun weg in het labyrint van het concrete onderwijs- en hogeschoolgebeuren. Daarom zijn per opleidingsjaar één of meerdere **jaarverantwoordelijke docenten** aangesteld, die de studenten volgen vanaf de start tot na de tweede zittijd. Zij zijn een centraal en dikwijls ook **eerste aanspreekpunt** voor de student. Zij vervullen een brugfunctie naar het **studentensecretariaat**, o.a. bij de planning van college- en examenroosters.
- Voor studenten die steun wensen bij het ontwikkelen van hun studiemethode en van studievaardigheden (plannen, synthetiseren of analyseren, mondelinge of schriftelijke examenvaardigheden) organiseert het departement **sessies rond studievaardigheid**. Studenten met faalangst kunnen deelnemen aan **faalangstrainingen** in de loop van het eerste semester.
- **Studenten met een handicap** kunnen bepaalde faciliteiten aanvragen. Elk jaar wordt een departementale werkgroep samengesteld (met het departementshoofd, de jaarverantwoordelijke, de ombudspersoon en de betrokken student) om de noden te bekijken, in te spelen op concrete vragen en eventueel om andere diensten te contacteren.
- **Allochtone studenten** die hulp wensen bij hun studeertraject kunnen aankloppen bij een intercultureel begeleider.
- Studenten kunnen terecht bij de departementale **ombudsdienst**.
De ombudspersonen bemiddelen tussen studenten en leden van het onderwijzend personeel, zowel tijdens de examen- of de examineerperiodes als daarbuiten. Zij zijn met gewaarborgde discretie bereid te luisteren, informatie te verschaffen, eerstelijnhulp te verstrekken en zo nodig door te verwijzen naar gespecialiseerde diensten. Eventuele conflicten worden door de ombudsdienst aan het departementshoofd voorgelegd. De ombudspersoon behartigt daarbij in alle objectiviteit de belangen van de student.
De taken en de bevoegdheden van de ombudsdienst worden geregeld door het examenreglement, dat opgesteld wordt via het advies van de medezeggenschapsorganen.

- **Medezeggenschap en inspraak** van de studenten in het dagelijks en algemeen beleid van het departement is belangrijk voor de realisatie van een goede samenwerking tussen de studenten en alle betrokken personeel. De jaarverantwoordelijke docenten coachen de kandidaten voor de studentenraad. De verkozen studenten kunnen een mandaat uitoefenen in de overlegorganen: *de departementale raad, de academische raad en de dienst sociale voorzieningen (SOVO)*.
Zo kunnen zij hun studentenachterban vertegenwoordigen bij advisering van het departementshoofd en de algemene directie omtrent alle studenten- en onderwijsaangelegenheden op korte en lange termijn.

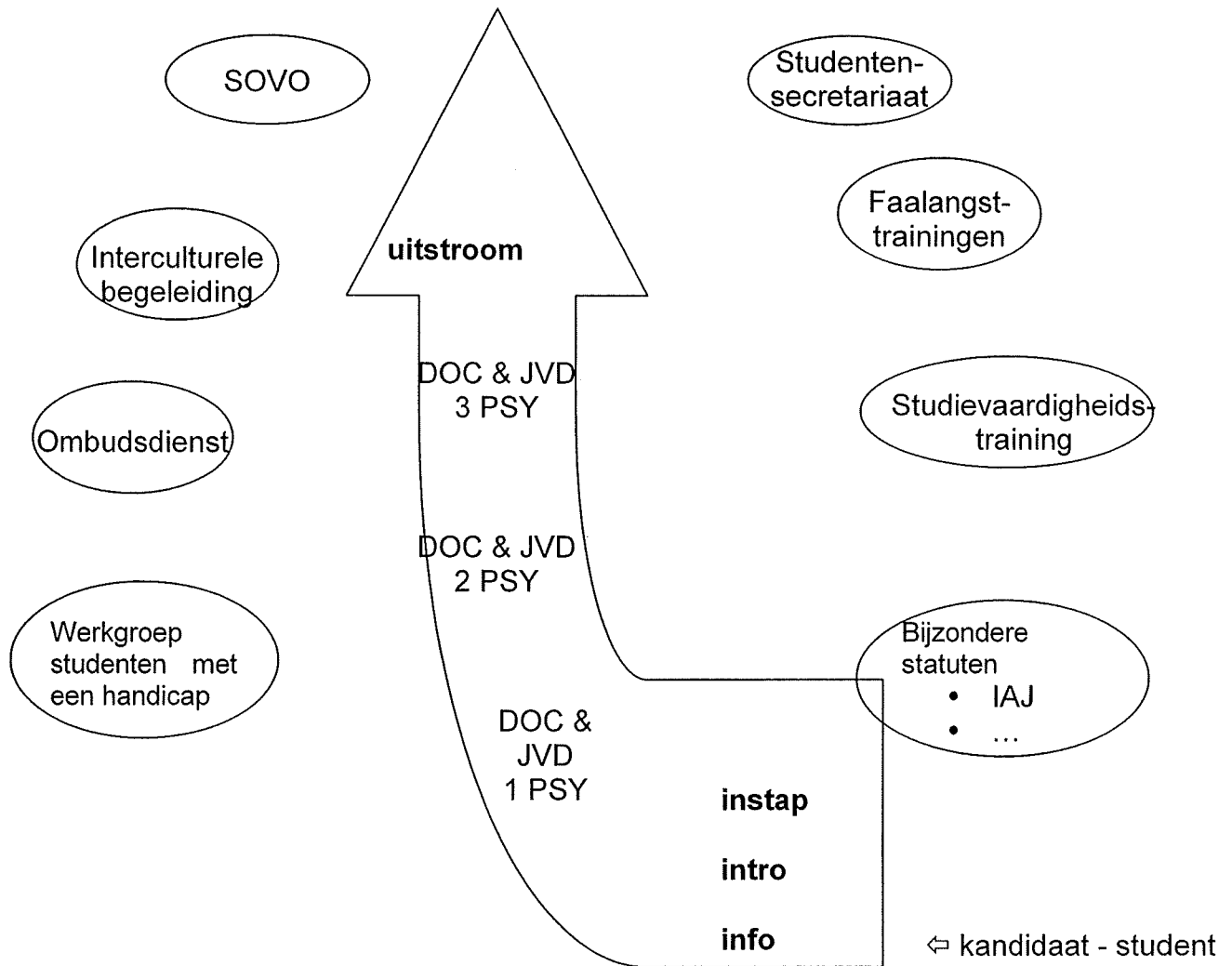
Met de hulp van bovenvermelde voorzieningen beoogt het departement maximale begeleiding van haar studenten in hun studeertraject.

De zorg voor de kwaliteit van dit aanbod betekent dat de studie- en de studentenbegeleiding als vast agendapunt van elke departementale raad, ieder academiejaar resulteert in een beoordeling door de eerstejaarsstudenten.

Met vragen, suggesties, ideeën, e.d. kan je aankloppen bij de coördinator studie- en studentenbegeleiding: De Bolster S.

Deze tekst werd goedgekeurd door de Departementale Raad Psychologie 2001-2002/06, advies nr. 02/09 d.d. 24.06.2002.

Bachelor in de toegepaste psychologie

Departementshoofd = Johan Duyck
 DOC = docenten Psychologie
 JVD PSY = jaarverantwoordelijke docent

kantoor SAN.1.9

1 PSY	A	Wim De Cleen
	B	Lut Theunis
2 PSY		Marleen Van Staey
3 PSY		Jan Clement

kantoor JDB.2.12
 kantoor JDB.2.12
 kantoor JDB.2.13
 kantoor JDB.2.11

Faalangstrainer =	Hilde Vanderveken	kantoor SAN.1.16
Intercultureel begeleider =	Yalçin Ozdem	kantoor SAN.1.14
Ombudsdienst =	De Bolster Sigrid	kantoor SAN.1.19
SOVO = Sociale Voorzieningen	De Bolster Sigrid	kantoor SAN.1.19
Studentensecretariaat =	Goossens Noëlla	kantoor SAN.0.3
	Apers Gisèle	kantoor SAN.0.3
	Van Abbenyen Inge	kantoor SAN.0.3
	Verspeek Annemie	onthaal

Onderwijzend personeel en bereikbaarheid

De full-time en de meeste deeltijdse personeelsleden zijn bereikbaar voor de studenten op hun kantoor tijdens hun spreekuren ofwel via hun Lessius e-mailadres.

De gastprofessoren hebben geen kantoor op de hogeschool en kunnen gecontacteerd worden via een ander persoonlijk e-mailadres.

Naam en Voornaam	Kantoor	e-mail
Bernaerts Ivo	SAN.1.11	ivo.bernaerts@lessius-ho.be
Bos Annemie	SAN.1.11	annemie.bos@lessius-ho.be
Briers Tim	/	tim.briers@lessius-ho.be
Cappaert Paul	/	p.cappaert@armstrong.com
Clement Jan	JDB.2.11	jan.clement@lessius-ho.be
De Buysser Bea	SAN.1.14	bea.debuysser@lessius-ho.be
De Cleen Wim	JDB.2.12	wim.decleen@lessius-ho.be
De Doncker Dirk		
De Raedemaeker Patrick	/	patrick.de.raedemaeker@pandora.be
De Vel Isabelle	/	isabelle.devel@lessius-ho.be
Duyck Johan	SAN.1.9	johan.duyck@lessius-ho.be
Faché Corine	/	corine.facheecompaqnet.be
Ghequière Kathleen	/	kathleen.ghequiere@lessius-ho.be
Hellemans Hans	/	hans.hellemans@pandora.be
Hendrickx F.		
Heylen Rudy	/	rudy@heavymental.be
Hilgert Tine	SAN.1.13	tini.hilgert@lessius-ho.be
Jennen Myriam	/	myriam.jennen@lessius-ho.be
Meynendonckx Stef	JDB.1.7	stef.meynendonckx@lessius-ho.be
Olieslagers Lena	SAN.1.16	lena.olieslagers@lessius-ho.be
Opsteyn Carine	SAN.1.13	carine.opsteyn@lessius-ho.be
Provost Bart	/	bart.provost@wkb.be
Rouckhout Danny	JDB.2.3	danny.rouckhout@lessius-ho.be
Simons Johan	/	johannes.simons@uz.kuleuven.ac.be
Sleebus Min	SAN.1.15	min.sleebus@lessius-ho.be
Soetemans Machteld	SAN.1.12	machteld.soetemans@lessius-ho.be
Theunis Lut	JDB.2.12	lut.theunis@lessius-ho.be
Valkeneers Guido	SAN.3.9	guido.valkeneers@lessius-ho.be
Van Bortel Paul	/	paul.vanbortel@lessius-ho.be
Van den Meersche Martine	JDB.1.7	martine.vandenmeersche@lessius-ho.be
Vanderveken Hilde	SAN.1.16	hilde.vanderveken@lessius-ho.be
Van Horenbeeck Daniëlle	SAN.1.12	danielle.vanhorenbeeck@lessius-ho.be
Van Reusel Geert	SAN.1.15	geert.vanreusel@lessius-ho.be
Van Staey Marleen	JDB.2.13	marleen.vanstaey@lessius-ho.be
Van Vaerenbergh Griet	SAN.3.10	griet.vanvaerenbergh@lessius-ho.be
Vanweddingen Chantal	SAN.1.16	chantal.vanweddingen@lessius-ho.be
Verberckmoes Isabelle	SAN.1.14	isabelle.verberckmoes@lessius-ho.be
Verniers Karen	SAN.1.11	karen.verniers@lessius-ho.be
Verschaeren Edward	JDB.1.7	edward.verschaeren@lessius-ho.be
Verwerft Els	/	els.verwerft@lessius-ho.be
YALçIN Ozdem	SAN.1.14	ozdem.yalcin@lessius-ho.be

OVERZICHT VAN DE OPLEIDINGSONDERDELEN

Primaire opleidingsonderdelen (1)	Contact-uren	Studiepunten	Studie-belasting	Quotering (delib)	Deeltijdse opleiding (3)	
Algemeen vormende basis (deel 2)	22	3	75	60	3	
Metapsychologie	(12)					
Religie, zingeving en levensbeschouwing	(10)					
Personeels-, arbeids- en organisatiopsychologie (deel 2)	24	3	75	60	3	
Practicum personeels-, arbeids- en organisatiopsychologie	24	3	75	60	3	
Consumentenpsychologie en marktonderzoek (deel 2)	24	3	75	60	3	
Psychopathologie en psychiatrie (deel 2)	24	3	75	60	3	
Volwassenen	(12)					
Kinderen / jongeren	(12)					
Psychotherapeutische methoden	24	3	75	60	3	
Schoolpsychologische diagnostiek en begeleiding	18	3	75	60	3	
Orthopedagogische diagnostiek en begeleiding	18	3	75	60	3	
Stage		17	500	340		17
Scriptie		7	200	140		7
Methodologie	(12)					

(1) De primaire opleidingsonderdelen zijn verplicht voor alle studenten.

(3) Deeltijdse studenten kiezen in het eerste en in het tweede deeljaar telkens twee secundaire opleidingsonderdelen.

Overzicht van de opleidingsonderdelen

Secundaire opleidingsonderdelen (2)						
Cross- culturele psychologie en inter-culturele communicatie (deel 2)*	24	3	75	60		
Engels voor de psychologische sector	20	3	75	60		
Gezondheidspsychologie (deel 2)*	24	3	75	60		
Klinische diagnostiek en begeleiding	24	3	75	60		
Volwassenen	(12)					
Kinderen / jongeren	(12)					
Marketing	18	3	75	60		
Practicum neuropsychologie	24	3	75	60		
Sportpsychologie (deel 2)*	34	3	75	60		
Top- en competitiesport	(18)					
Rehabilitatiesport	(8)					
Gezondheidssport	(8)					
Vraagstukken uit de arbeids- en organisatiepsychologie	24	3	75	60		
Vraagstukken uit de personeelspsychologie	18	3	75	60		
Vraagstukken uit de schoolpsychologie en de orthopedagogie	30	3	75	60		
TOTAAL		60	1600	1200	30	30

(2) Uit de reeks van secundaire opleidingsonderdelen kiest elke student vier verplichte opleidingsonderdelen om, samen met de verplichte primaire opleidingsonderdelen, te komen tot een individueel curriculum van 60 studiepunten. Secundaire opleidingsonderdelen die niet behoren tot het gekozen tweeledig keuzepakket kunnen surplus gevolgd worden wanneer de student zich daartoe inschrijft als vrije student.

* Binnen het individueel curriculum van 60 studiepunten kan deel 2 in 3 PSY slechts gekozen worden wanneer deel 1 behoorde tot het individueel curriculum van 2 PSY.

In het academiejaar 2004-2005 zullen, in het kader van de begeleide zelfstudie, voor een aantal opleidingsonderdelen andere werkvormen gehanteerd worden. Als gevolg hiervan moet het aantal contacturen in de tabel als indicatief beschouwd worden. Het aantal studiepunten en de studiebelasting voor deze opleidingsonderdelen blijven ongewijzigd.

ALGEMEEN VORMENDE BASIS (DEEL 2)

Opleidingsonderdeel

	Contact-uren	Studiepunten	Studiebelasting	Titularis
Algemeen vormende basis (deel 2)	22	3	75	

Onderwijsactiviteiten

Metapsychologie	(12)			Van Bortel P.
Religie, zingeving en levensbeschouwing	(10)			Van Bortel P.

1. Doelstellingen

Metapsychologie

- *Kennis:*
 - ◆ Het uit eerste hand verwerven van basisinzichten van grondleggers van (deelgebieden uit) de psychologie.
- *Inzicht:*
 - ◆ Herkennen en afbakenen van probleemstellingen over en binnen de psychologie als wetenschap en als mensopvatting.
 - ◆ Begrijpen van de filosofische/psychologische vraagstelling en van haar verhouding tot de alledaagse en wetenschappelijke benaderingen.
 - ◆ Actuele interpretatie(s) kunnen geven van klassieker(s) uit de psychologie.
- *Toepassen*
 - ◆ Filosofische en psychologische inzichten uitwerken op actuele maatschappelijk-culturele problemen en hulpverlening.
 - ◆ Evalueren van eigen psychologische kennis en ervaringen.
- *Integreren:*
 - ◆ Identificeren van filosofische inzichten in de psychologische praktijk van de hulp- en dienstverlening (theoretische verhouding tot deze praktijk).
 - ◆ De betekenis van een auteur actualiseren.
 - ◆ De eigen opgebouwde inzichten van de psychologie kunnen toetsen.
- *Attitudes:*
 - ◆ Kritische reflectie over eigen vakgebied.
 - ◆ Een auteur kunnen volgen in de opbouw van zijn/haar argumentatie.
 - ◆ Verantwoordelijkheid voor het eigen standpunt opnemen door adequate argumentatie.
 - ◆ Openheid voor verschillende standpunten in filosofisch en psychologisch debat.
 - ◆ Zelfstandig werken.

Religie, zingeving en levensbeschouwing

- *Kennis*
 - ♦ Herkennen van Wereldbeschouwingen als 'zin-gegeven' dat aan het 'kennen' voorafgaat. Inzicht verwerven in de katholieke/christelijke kenmerken van de westerse samenleving. De eigenheid van de christelijke traditie kunnen aanduiden in de hedendaagse pluralistische samenleving.
- *Vaardigheden*
 - ♦ Een persoonlijk standpunt kunnen innemen en beargumenteren ten aanzien van (on)geloof.
- *Attitudes*
 - ♦ De student toont onderscheidingsvermogen en openheid voor verschillende standpunten en probeert zijn/haar eigen positie daarin te bepalen. Staat open voor discussie en reflectie.

2. Vereiste voorkennis

Metapsychologie

Kennis van stromingen binnen de psychologie.

Religie, zingeving en levensbeschouwing

Geen specifieke voorkennis vereist.

3. Inhoud

Metapsychologie

De cursus behandelt een basiswerk uit het brede veld van de psychologie. Een tekst van een grondlegger van een stroming binnen de psychologie wordt gelezen, besproken en getoetst aan de actuele psychologische kennis van de studenten. De vernieuwende inzichten van deze grondleggers worden bestudeerd met het oog op de vraag naar hun mens- en wetenschapsopvatting. Teksten worden geselecteerd aan de hand van deze vraagstelling.

Religie, zingeving en levensbeschouwing

Inleidend wordt een schets gegeven van onze postmoderne conditie. Zoals er nog slechts een denken "nach Auschwitz" is, zo ook is er nog slechts een spreken over God en geloof "na de dood van God" (Nietzsche). De vraag is dan ook wat - gezien deze conditie - God, geloof, religie, katholieke wereldbeschouwing ... nog (kunnen) betekenen, wat hun plaats nog kan zijn binnen deze conditie. Mogelijke antwoorden op deze vraag zijn voorwerp van het tweede deel. Een aantal thema's zullen worden besproken, zoals bijv. 'Is dan niets meer heilig?' (Rushdie), 'Geloof en weten' (Derrida), 'Christelijke waarden, traditie en orthodoxie' (De Dijn), 'Het polytheïsme van de postmodernen' (IJsseling), 'God en de obsessies van de twintigste eeuw', 'Openbaring', 'De plaats van geloof in het onderscheid privaat-publiek', ...

4. Werkvorm

Metapsychologie

Samen lezen van een tekst – bespreking in groepen.

Inleidend en slotcollege; responsiecollege.

Religie, zingeving en levensbeschouwing

Inleidend hoorcollege; discussie en groepswerk.

5. Leermiddelen

Metapsychologie

Verplicht

van Bortel, P. (2004). *Het geweld van laatste woorden. Filosofie in de marge van de gezondheidsethiek*. Nijmegen, SUN.

Korte tekst over J. Lacan en nota's van de student.

Religie, zingeving en levensbeschouwing

Verplicht

Teksten + collegenota's.

6. Begeleiding

Metapsychologie

- De groepsgesprekken worden door de studenten gevoerd – de docent begeleidt de groepen door aanwijzingen te geven ter verduidelijking en over interpretatiemogelijkheden.
- Mogelijkheid tot contactname via e-mail.

Religie, zingeving en levensbeschouwing

- Mogelijkheid tot het stellen van vragen voor, na en tijdens de colleges.
- Mogelijkheid tot contactname via e-mail.

7. Evaluatie

Om te kunnen slagen op dit opleidingsonderdeel moet de student deelnemen aan de evaluatie van beide onderwijsactiviteiten.

De evaluatie op dit opleidingsonderdeel (uitgedrukt op 20 punten) is het gemiddelde van de evaluaties op de twee betrokken onderwijsactiviteiten.

Metapsychologie

1ste examenperiode

- Permanente evaluatie op basis van portfolio (elke paper is de voorbereiding van de volgende les + eindevaluatie).
- Elke paper is de voorbereiding van de volgende les.

2de examenperiode

- Paper in overleg met docent.

Religie, zingeving en levensbeschouwing

1ste examenperiode

- Permanent. Studenten bespreken in groep teksten en presenteren hun groepswork. Zij worden op deze activiteiten geëvalueerd.

2de examenperiode

- Paper in overleg met de docent.

PERSONEELS-, ARBEIDS- EN ORGANISATIEPSYCHOLOGIE (DEEL2)

Opleidingsonderdeel

	Contact- uren	Studie- punten	Studie- belasting	Titularis
Personeels-, arbeids- en organisatiepsychologie (deel 2)	24	3	75	Vanweddingen C.

1. Doelstellingen

Kennis: het herkennen van, het benoemen van en het aangeven van mogelijke (stappen in) oplossingen voor personeelspsychologische vraagstukken.

Inzicht: het ingrijpen, ter afstemming van mens en organisatie kunnen verwoorden en verantwoorden.

Vaardigheden: het gebruiken en evalueren van de methoden en technieken van de personeelspsychologie

Attitudes: positievere houding verwerven en waardering hebben voor de specifieke psychologische inbreng in organisaties.

2. Vereiste voorkennis

Personeels-, arbeids- en organisatiepsychologie (deel 1).

3. Inhoud

Kennis en inzicht verwerven in de onderliggende dynamiek en de verschillende perspectieven rond taak-, team- en projectmanagement, motivatie- en beloningsmanagement, stress- en mobbingmanagement, kennis- en leermanagement.

4. Werkvorm

Hoorcollege (waar mogelijk onderwijsleergesprek).

5. Leermiddelen

Verplicht

- Syllabus (bij het begin van elke les).
- Persoonlijke nota's.

Aanbevolen

Literatuur vermeld bij elk thema.

6. Begeleiding

Mogelijkheid tot stellen van vragen voor, tijdens en na college. Laatste college-uur is een vragenuurtje.

7. Evaluatie

1ste examenperiode

- Mondeling examen: één kennis- en twee inzichtsvragen.
- De studenten krijgen de gewenste voorbereidingstijd. De schriftelijke voorbereiding wordt niet in de beoordeling betrokken.

2de examenperiode

- Idem 1ste examenperiode.

PRACTICUM PERSONEELS-, ARBEIDS- EN ORGANISATIEPSYCHOLOGIE

Opleidingsonderdeel

	Contact-uren	Studiepunten	Studiebelasting	Titularissen
Practicum personeels-, arbeids- en organisatiepsychologie	24	3	75	Olieslagers L. Van Staey M.

1. Doelstellingen

Kennis: het herkennen van, het benoemen van en het aangeven van mogelijke (stappen in) oplossingen voor personeelspsychologische vraagstukken.

Inzicht: het ingrijpen, ter afstemming van mens en organisatie kunnen verwoorden en verantwoorden.

Vaardigheden: het gebruiken en evalueren van de methoden en technieken van de personeelspsychologie

Attitudes: positievere houding verwerven en waardering hebben voor de specifieke psychologische inbreng in organisaties.

2. Vereiste voorkennis

Olieslagers L.

De behandelde onderwerpen kunnen kaderen in de cursus 1 PSY 'Organisatie en verkenning werkveld OCAP'..

Van Staey M.

Voorkennis cursus 2 PSY 'Practicum psychodiagnostiek: Personeels-, arbeids- en organisatiepsychologisch werkveld.

3. Inhoud

Olieslagers L.

De cursus wordt opgesplitst in 2 onderdelen. Als eerste behandelen we het aspect 'personeelsbeheer' a.d.h.v. statistische analyses. Als tweede nemen we het aspect vorming en opleiding uit het 'personeelsbeleid'.

Van Staey M.

De hiernavolgende topics worden uitgewerkt m.n. sollicitatiegesprek volgens gedragsgerichte aanpak; assessment en development centers; begeleiding bij loopbaan en ontslag.

4. Werkvorm

Olieslagers L.

Via hoorcolleges worden vooral theoretische achtergronden aangeboden, die via oefeningen en casuïstieken worden uitgewerkt in werkcolleges.

Van Staey M.

Combinatie van werk- en hoorcollege, waarbij interactief en met onderwijsleergesprek gewerkt wordt. Daarnaast wordt gebruik gemaakt van cases waarbij rollenspelen gebeuren die opgenomen worden op video en nadien in groep besproken worden.

5. Leermiddelen

Olieslagers L.

Verplicht

- Olieslagers, L., *Opleiding, vorming en personeelsbeheer*. Onuitgegeven cursus. Antwerpen: Lessius Hogeschool.

Van Staey M.

Verplicht

- Per topic is een cursustekst voorzien. Documentatie en informatie nodig om tot praktijkuitwerking te komen wordt bezorgd aan de studenten in de colleges.

6. Begeleiding

Mogelijkheid tot stellen van vragen voor, tijdens en na college. Laatste college-uur is een vragenuurtje. Lectoren bereikbaar op kantoor of telefonisch thuis.

7. Evaluatie

Om te kunnen slagen op dit opleidingsonderdeel moet de student deelnemen aan de evaluatie van beide onderwijsactiviteiten.

Olieslagers L.

1ste examenperiode

- Schriftelijk examen. Zowel de theoretische achtergrond als de toepassingen worden beoordeeld, met nadruk op de toepassingen. Er kunnen zowel nieuwe, als geziene oefeningen en casussen aangeboden worden ter bevraging.

2de examenperiode

- Idem 1ste examenperiode.

Van Staey M.

1ste examenperiode

- Schriftelijk examen.

2de examenperiode

- Idem 1ste examenperiode.

CONSUMENTENPSYCHOLOGIE EN MARKTONDERZOEK (DEEL 2)

Opleidingsonderdeel

	Contact-uren	Studiepunten	Studiebelasting	Titularis
Consumentenpsychologie en marktonderzoek (deel 2)	24	3	75	Valkeneers G.

1. Doelstellingen

- *Kennis en inzicht*: verschillende vormen van marktonderzoek kunnen beschrijven, inzicht in de verzameling en analyse van de gegevens ten behoeve van het marktonderzoek.
- *Vaardigheden*: herkennen en definiëren van probleemstellingen, selecteren en hanteren van onderzoeksmethoden, analyseren en interpreteren van de resultaten uit het marktonderzoek.
- *Attitudes*: aandacht voor de opbouw van marktonderzoeksprojecten, nauwkeurigheid in het verzamelen en analyseren van gegevens.

2. Vereiste voorkennis

In deze cursus worden een aantal kwantitatieve technieken gehanteerd, vandaar dat een goed inzicht in statistiek zeer wenselijk is. Gezien de eigen aard van deze technieken is een initiële kennis van SPSS nuttig.

Bovendien kunnen – gezien het toegepaste karakter van deze cursus – tal van psychologische inzichten uit voorgaande opleidingsonderdelen aan bod komen. Uiteindelijk biedt deze cursus de mogelijkheid om bijna alle voorgaande kennis te integreren.

3. Inhoud

De cursus biedt een overzicht van de eenvoudigste technieken van het marktonderzoek.

Deel I: situering en begripsomschrijving.

Deel II: gegevens verzameling.

Deel III: analyse van de gegevens.

Deel IV: toepassingen.

4. Werkvorm

Hoorcollege, afgewisseld met enige oefensessies.

Het gebruik van e-learning zal gestimuleerd worden via Blackboard.

5. Leermiddelen

Verplicht

De cursus zal via Blackboard ondersteund worden. Dit systeem nodigt de studenten uit om een aantal assignments te maken. Het oplossen van deze taken is essentieel ter voorbereiding op het examen.

De Pelsmacker, P., & Vankenhove, P. (2002). *Marktonderzoek, methoden en toepassingen*. Leuven: Garant.

Aanbevolen

Malhotra, N. (1999). *Marketing research, an applied orientation*. New Jersey: Prentice Hall.

6. Begeleiding

De studenten beschikken over de mogelijkheid tot het stellen van vragen, voor, tijdens als na de colleges. Bovendien biedt het Blackboard heel wat on-line interactiemogelijkheden.

7. Evaluatie

1ste examenperiode

- Er is een schriftelijk examen voorzien waarin voornamelijk het inzicht in de toepassingsmogelijkheden getoetst zal worden.

2de examenperiode

- Idem 1ste examenperiode.

PSYCHOPATHOLOGIE EN PSYCHIATRIE (DEEL 2)

Opleidingsonderdeel

	Contact-uren	Studiepunten	Studiebelasting	Titularissen
Psychopathologie en psychiatrie (deel 2)	24	3	75	

Onderwijsactiviteiten

Volwassenen	12			De Raedemaeker P.
Kinderen / jongeren	12			Hellemans H.

1. Doelstellingen

Volwassenen

- *Kennis en vaardigheden:* initiatie in de theoretische basiskennis van de belangrijkste psychopathologische symptomen en syndromen. Vertrouwdheid met classificatie en diagnostische criteria volgens DSM-IV. Overzicht van de belangrijkste psychiatrische behandelmethoden en -praktijken.
- *Attitudes:* integreren van de theoretische ziekteleer binnen een gelijkwaardige hulpverlener-patiënt relatie. Vermijden van stigmatisering door overdreven diagnostisch-objectiverend denken.

Kinderen / jongeren

- *Kennis en inzicht:* in oorzaken, diagnose en behandeling van psychische dysfuncties bij kinderen en jeugdigen. De nadruk wordt gelegd op een geïntegreerde, multifactoriële visie, waarbij gepoogd wordt de verworvenheden van verschillende denkrichtingen (causaal, diagnostisch en therapeutisch) met elkaar te verbinden.

2. Vereiste voorkennis

Volwassenen

Psychopathologie en psychiatrie (deel 1).

Kinderen / jongeren

Geen specifieke voorkennis vereist.

3. Inhoud

Volwassenen

- A. Persoonlijkheidsstoornissen volgens DSM-IV (1 x 2 u.)
- B. Post-traumatische stoornissen (1 x 2 u.)
- C. Aanpassingsstoornissen (o.a. rouw); postpartumstoornissen (1 x 2 u.)
- D. Suïcidaliteit (1 x 2 u.)
- E. Behandelmethoden (1 x 2 u.)
- F. Sociale en ethische aspecten van psychiatrie (1 x 2 u.)

Kinderen / jongeren

- A. Etiologie van kinderpsychiatrische problemen.
- B. Kinderpsychiatrische diagnostiek.
- C. Overzicht van therapeutische mogelijkheden.
- D. Bespreking van enkele frequent voorkomende problemen (voornamelijk functiestoornissen) ter illustratie.

4. Werkvorm

Hoorcollege.

5. Leermiddelen

Volwassenen

Verplicht

- Eigen notities.

Aanbevolen

- Vandereycken, W., e.a. (s.d.). *Handboek Psychopathologie* (Deel 1, 3de dr.)

Kinderen / jongeren

Verplicht

- Notities van de student.

Aanbevolen

- Oudshoorn, D.N. (s.d.). *Kinder- en adolescentenpsychiatrie, een pragmatisch leerboek*. Deventer: Van Loghum Slaterus.
- Pyck, K. (1977). *Kinder- en jeugdpsychiatrie (2 delen)*. Leuven: Acco.
- Sanders-Woudstra, J.A.R. & H.F.J. De Witte, H.F.J. (1985). *Leerboek Kinder- en jeugd-psychiatrie*. Assen/Maastricht: Van Gorcum.

6. Begeleiding

Volwassenen

Contactname tijdens de pauzes.

Kinderen / jongeren

Mogelijkheid tot stellen van vragen tijdens de colleges.

7. Evaluatie

Om te kunnen slagen op dit opleidingsonderdeel moet de student deelnemen aan de evaluatie van beide onderwijsactiviteiten.

De evaluatie op dit opleidingsonderdeel (uitgedrukt op 20 punten) is het gemiddelde van de evaluaties op de twee betrokken onderwijsactiviteiten.

Volwassenen

1ste examenperiode

- Schriftelijk examen.

2de examenperiode

- Idem 1ste examenperiode.

Kinderen / jongeren

1ste examenperiode

- Schriftelijk examen.

2de examenperiode

- Idem 1ste examenperiode.

PSYCHOTHERAPEUTISCHE METHODEN

Opleidingsonderdeel

	Contact-uren	Studiepunten	Studiebelasting	Titularis
Psychotherapeutische methoden	24	3	75	Jennen M.

1. Doelstellingen

- *Kennis:* van de achtergrondideeën en basisprincipes van de belangrijkste therapeutische richtingen.

2. Vereiste voorkennis

3. Inhoud

In een eerste hoofdstuk wordt de voorgeschiedenis van de psychotherapie overlopen: hoe werden mensen met psychische stoornissen behandeld bij de primitieve mensen, in de oudheid, de middeleeuwen, de Renaissance, ... tot heden.

In de volgende hoofdstukken worden achtereenvolgens besproken:

1. de Psycho-analyse: hoe is de theorie van Freud ontwikkeld en hoe wordt de therapie toegepast,
2. de Gedragstherapie, met een overzicht van de verschillende leertheoretische achtergronden,
3. de Rationeel-Emotieve Therapie (Cognitieve richting),
4. de Ervaringsgerichte therapieën: Gestalt-therapie en Client-Centered therapie,
5. de Gezinstherapie: met zijn verschillende stromingen.

De lessen worden zoveel mogelijk geïllustreerd met voorbeelden, oefeningen of met videobanden.

4. Werkvorm

Hoorcollege.

5. Leermiddelen

Verplicht

- Eigen nota's.

6. Begeleiding

Mogelijkheid tot contactname tijdens pauzes. Telefonisch te bereiken.

7. Evaluatie

1ste examenperiode

- Mondeling met schriftelijke voorbereiding.

2de examenperiode

- Idem 1ste examenperiode.

SCHOOLPSYCHOLOGISCHE DIAGNOSTIEK EN BEGELEIDING

Opleidingsonderdeel

	Contact-uren	Studiepunten	Studiebelasting	Titularis
Schoolpsychologische diagnostiek en begeleiding	18	3	75	De Cleen W. of Van den Meersche M.

1. Doelstellingen

- *Kennis:* de ondersteuning en de hulp die geboden wordt aan het onderwijs kunnen beschrijven. De onderwijsproblematiek in verband met leerprocesbegeleiding, sociaal-emotionele ontwikkeling, onderwijsschoolloopbaanbegeleiding en preventieve gezondheidszorg kunnen herkennen en omschrijven.
- *Inzicht:* het belang van het C.L.B.-werk, de zorgverbreding en verwijzing naar hulpverlenende instanties kunnen situeren binnen de huidige onderwijsvisie. De functionele basisideeën en -visies van het schoolpsychologisch werkveld kunnen weergeven.
- *Vaardigheden:* probleemstellingen kunnen herkennen definiëren en plaatsen in het ruimer begeleidingskader van de CLB's. De basisvaardigheden nodig bij het begeleiden kunnen hanteren.
- *Attitudes:* een positieve kritische en open houding ten opzichte van de geboden informatie en inzichten vertonen.

2. Vereiste voorkennis

Kennis, inzichten en vaardigheden:

Opleidingsonderdeel 'Werkvelden psychologie: schoolpsychologie en psychopedagogie'.

Opleidingsonderdeel 'Practicum psychodiagnostiek: schoolpsychologisch werkveld (2de jaar).

Attitudes:

Open staan voor de verschillende visies die in de cursus besproken worden en bereid zijn deze inzichten te verdiepen en toe te passen.

3. Inhoud

- Het schoolpsychologisch werkveld wordt gesitueerd binnen het onderwijs.
- Vanuit de huidige visie op onderwijs en vanuit de zorgverbredingsvisie wordt ingegaan op de ondersteuning en hulp die geboden wordt door de Centra voor Leerlingenbegeleiding.
- Deze ondersteuning en hulp kan gerealiseerd worden door middel van een schoolbegeleidingsmodel (schoolwerkplan van Van der Ley) en een begeleidingsmodel (Egan).
- Een globaal overzicht van de verschillende domeinen van de C.L.B.-werking.

4. Werkvorm

In kleine groepen wordt gebruik gemaakt van hoorcolleges, onderwijsleergesprek, discussie, uitzoeken en verwerken van gevalsstudies. Van de studenten wordt verwacht dat ze in aanvulling van de cursus persoonlijke notities nemen.

5. Leermiddelen

Verplicht

- Cursus onder de vorm van een verzameling teksten, verkrijgbaar tijdens de lessen en bij de cursusdienst van de Lessius Hogeschool

Aanbevolen

- De cursus bevat een uitgebreide literatuurlijst.
- Via Blackboard worden actuele informatie, discussiepunten, ... aangeboden.

6. Begeleiding

De studenten kunnen zowel tijdens als na de lessen vragen stellen over de leerstof. Zij worden hierin ook gestimuleerd vooral na de afhandeling van een hoofdstuk of een belangrijk deel.

7. Evaluatie

1ste examenperiode

Mondeling examen bestaande uit twee delen:

- uitwerking gevalsstudie (begeleidingsmodel van Egan): de studenten krijgen in de laatste hoorcolleges een gevalsstudie aangeboden die ze, na bespreking in kleine groepen individueel verwerken. Op het mondeling examen komen ze individueel rapporteren over deze gevalsstudie.
- open-boek-gedeelte voor andere cursusonderdelen: inzichts- en toepassingsvragen.

2de examenperiode

- Uitwerken nieuwe gevalsstudie naar analogie van de 1ste examenperiode.
- Open-boek gedeelte voor de andere cursusonderdelen: inzichts- en toepassingsvragen.

ORTHOPEDAGOGISCHE DIAGNOSTIEK EN BEGELEIDING

Opleidingsonderdeel

	Contact- uren	Studie- punten	Studie- belasting	Titularis
Orthopedagogische diagnostiek en begeleiding	18	3	75	Hilgert T.

1. Doelstellingen*

- *Kennis:* De theoretische visies van verschillende auteurs over spel en spelontwikkeling kunnen beschrijven en vergelijken. De ontwikkeling van spel en tekenen kunnen schetsen.
Kennis van spelkenmerken bij kinderen met een handicap, een ontwikkelingsstoornis of een psychisch probleem.
Weten wat speldiagnostiek is en welke instrumenten ervoor bestaan.
De elementen van een goede spelobservatie kennen.
Kunnen uitleggen wat kinderpsychotherapie is en wanneer dit geïndiceerd is.
De psychodynamische zienswijze kunnen vergelijken met andere benaderingen, met name de gedrags-, systeem- en de cliëntgerichte visie.
- *Inzicht:* Het belang van de factoren 'spel' en 'creativiteit' inzien binnen het orthopedagogisch werkveld.
Inzicht in de psychodynamische benadering van spel, ontwikkeling en hulpverlening.
- *Vaardigheden:* Op basis van spelkenmerken bij een kind voorzichtige hypothesen kunnen formuleren over mogelijke problemen en/of stoornissen.
Een spelsessie kunnen analyseren en ordenen volgens de 3 categorieën 'inhoud, vorm en relatie'.
- *Attitudes:* Openstaan voor verschillende visies, zelfreflectie, inleving.

2. Vereiste voorkennis

Ontwikkelingspsychologie (1BAPSY), (ortho)pedagogiek (1BAPSY)

Psychodiagnostiek in het orthopedagogisch werkveld (2PSY)

3. Inhoud

- Deel 1 Theoretische visies over spel en de normale spelontwikkeling / ontwikkeling van tekenen bij kinderen.
Spel bij kinderen met een mentale handicap, dove en blinde kinderen, kinderen met autisme, kinderen met ADHD, kinderen met een depressie.
- Deel 2 Spel als diagnostisch middel; spelobservatie. Spelsessies analyseren en ordenen volgens een bepaald systeem (inhoud, vorm, relatie). Oefening aan de hand van een casus.
- Deel 3 Spel en kinderpsychotherapie: het verschil met therapie bij volwassenen, de basisingrediënten van kinderpsychotherapie, indicatiestelling, ouderbegeleiding, ...

4. Werkvorm

Hoorcolleges en casus-georiënteerde werkcolleges.

5. Leermiddelen

Verplicht

- Hilgert, T. (2004). Orthopedagogische diagnostiek en begeleiding. Niet gepubliceerde cursus, Lessius Hogeschool, Antwerpen, departement Psychologie.
- Eigen notities.

Aanbevolen

- De cursus bevat een literatuurlijst.

6. Begeleiding

De studenten kunnen voor, tijdens en na de lessen vragen stellen. De docent is bereikbaar op kantoor en via e-mail.

7. Evaluatie

1ste examenperiode

- Schriftelijk examen, gesloten boek.
Kennis- en inzichtsvragen.

2de examenperiode

- Idem 1ste examenperiode.

STAGE

Opleidingsonderdeel

	Contact-uren	Studiepunten	Studiebelasting	Titularis
Stage		17	500	

Supervisoren:

Bernaerts I.	Theunis L.
Bos A.	Van den Meersche M.
Clement J.	Vanderveken H.
De Buysser B.	Van Put M.
De Cleen W.	Van Reusel G.
Hilgert T.	Van Staey M.
Meynendonckx S.	Vanweddingen C.
Olieslagers L.	Verberckmoes I.
Opsteyn C.	Verniers K.
Soetemans M.	Yalçın O.
Sleebus M.	

Stagecoördinatie: Opsteyn C.

1. Doelstellingen

De stage in het derde jaar is een 'beroepsopleidende'¹ stage.

Dit betekent dat de student, onder deskundige begeleiding, het niveau van een beginnend beroepsuitoefenaar verwerft. Concreet zal de student verworven theoretische kennis en vaardigheden aan de praktijk toetsen, nieuwe inzichten verwerven en zich relevante vaardigheden eigen maken. Tevens zal de student diepgaander ervaringen opdoen op het vlak van beroepshouding en deontologisch geïnspireerd gedrag en aldus in staat zijn om een adequate beroepspersoonlijkheid te ontwikkelen. De student zal het toekomstig beroep reeds op een vrij zelfstandige basis uitoefenen en zich daartoe, rekening houdend met de gevorderde kennis en vaardigheden, methodisch inschakelen in het werkveld. Hij draagt hierbij meer verantwoordelijkheid en ontplooit meer initiatieven dan bij de stage van het tweede jaar.

De stage verenigt in zich de drie doelen van de opleiding: theoretische scholing, specifieke en wetenschappelijk verantwoorde praktijkopleiding en beroepspersoonlijkheidsvorming.

¹ VAN BERKEL, H.J.M. en A.E. BAX (red) (1993). *Beoordelen in het onderwijs: een handleiding voor het construeren van toetsen en het evalueren van leerdoelen en onderwijsvormen.* – Houter: Bohn Stafleu van Loghum. – 134p (p.69-71)

Concrete doelstellingen

- *Kennis:* de student integreert de reeds verworven theoretische kennis en wetenschappelijke inzichten. Hij verwerft inzicht in de doelstelling, basisfilosofie, takenpakket, ... van de dienst / organisatie.
- *Vaardigheden:* het verwerven van onderstaande vaardigheden kan meestal aan bod komen in de verschillende werkvelden. Bepaalde taken hiervan kan de student zelfstandig uitvoeren. Onder supervisie komt de student tot integratie / synthese van deelaspecten en legt hiervoor verantwoording af.
 - ◆ psychologische diagnostiek:
 - ◇ de student analyseert een vraag- en probleemstelling: de hulpvraag analyseren, het probleem definiëren, een hypothese formuleren, ...
 - ◇ de student voert een psychologisch onderzoek uit: onderzoeksbatterij opstellen, test-observatie- en gesprekstechnieken toepassen, gegevens interpreteren, ...
 - ◇ de student stelt een diagnose: de onderzoeksresultaten synthetiseren en analyseren, conclusies trekken uit het psychologisch onderzoek, resultaten vergelijken, ...
 - ◇ de student formuleert een advies: aanbevelingen evalueren en interventieplan bespreken, ...
 - ◇ de student rapporteert schriftelijk en/of mondeling.
 - ◆ psychologische hulpverlening:
 - ◇ de student verzamelt informatie: via gesprekken, geïnformateerde bronnen en literatuur.
 - ◇ de student verstrekt informatie: informatie aan cliënten verzorgen in functie van de vraagstelling, brochures opstellen, informatiesessie geven, ...
 - ◇ de student formuleert een psychologisch advies: bespreken van de onderzoeksresultaten en adviseren van mogelijke oplossingen, bespreken van mogelijke begeleidings-strategieën, ...
 - ◇ de student zet interventies op, voert deze uit, volgt ze op en stuurt ze bij.
 - ◇ de student zet preventieve activiteiten op en voert deze uit: preventie-diagnostiek uitvoeren, sensibiliseren, informatieprogramma's opstellen en informatieactiviteiten organiseren.
- *Attitudes:*
 - ◆ algemene beroepshouding: aandacht voor competentie-ontplooiing, assertiviteit, doorzettingsvermogen, leergierigheid, omgaan met stress, organisatievermogen, zin voor initiatief, deontologische ingesteldheid.
 - ◆ specifieke basishouding: accuratesse, beslissingsvermogen, contactbereidheid, dienstverlenende ingesteldheid, empathie, flexibiliteit, kritisch ingesteld, zin voor samenwerking.

2. Vereiste voorkennis

Verworven theoretische kennis en vaardigheden (curriculum 1 PSY, 2 PSY en 3 PSY).

3. Inhoud

Stageduur

- De stageperiode is gespreid over 13 weken. Binnen deze 13 weken loopt de student 12 weken stage, 5 dagen zijn voorzien voor het werken aan de scriptie. Deze scriptiedagen dienen in samenspraak met de stagementor vastgelegd te worden.
Periode: zie studiegids.
- De student loopt 456 u. stage wat neerkomt op een gemiddelde van 38 u./week. Terugkomdagen gelden eveneens als stagetijd.
- In het kader van de noodwendigheden van de dienst mag een student stage lopen tijdens het weekend en de schoolvakanties.

Stage-inhoud

De stageinhoud is afhankelijk van het werkveld waar de student stage loopt.

Werkvelden: arbeids- en organisatiepsychologisch, consumentenpsychologie, forensisch-psychologisch, gezondheidspsychologisch, intercultureel-psychologisch, klinisch-psychologisch, orthopedagogisch of schoolpsychologisch.

De student kan ingeschakeld worden op het vlak van psychodiagnostische taken en op het vlak van psychologische hulpverlening.

- *Psychodiagnostische taken:*

De BTP. kan zowel aan begeleidingsgerichte, handelingsgerichte, als aan selectie-diagnostiek meewerken. Dit omvat de volgende stappen: analyse van de vraag- en probleemstelling, psychologisch onderzoek, diagnosestelling, adviesformulering en rapportering.

Begeleidingsgerichte diagnostiek vertrekt van een vraag om advies en is gericht op het streven naar optimalisering en ontplooiing, bijvoorbeeld in het kader van (school)loopbaanbegeleiding.

Handelingsgerichte diagnostiek gaat expliciet uit van een klacht over een in psychologisch opzicht ongewenst gedrag en / of situatie of van een verzoek om hulp. Conclusies en adviezen (die door de diagnosticus, i.c. de BTP, geformuleerd worden) vormen de basis voor het opstellen van een behandelingsplan.

Selectiediagnostiek omvat alle wervings- en recruteringswerkzaamheden. De BTP kan op een wetenschappelijk verantwoorde wijze informatie verzamelen over kandidaat-werknemers en arbeidsomgeving inclusief de functie-eisen met het oog op het optimaliseren van het functioneren van de organisatie en de persoon in de organisatie.

- *Psychologische hulpverlening*

Onder psychologische hulpverlening verstaan we de begeleiding, behandeling en preventie aansluitend op de diagnosestelling en gericht op het psycho-sociaal welzijn van de cliënt en zijn omgeving. Dit omvat werkzaamheden op het vlak van advies- en informatieverstrekking, interventie en preventie.

- Naast deze twee typefuncties (psychologische diagnose en -hulpverlening) kan de stage aangevuld worden met andere beroepsactiviteiten; werken binnen een multidisciplinaire setting, administratie, research, deelname aan studiedagen en congressen, vormingsactiviteiten, ...

Stagewerkboek

De student maakt een stagewerkboek dat hij ten laatste 3 weken na het beëindigen van de stage indient bij de supervisor.

4. Werkvorm

Individuele begeleiding en supervisie.

5. Leermiddelen

Verplicht

Tijdens de stagevoorbereiding krijgt de student een stageleidraad (deze wordt ook verstuurd naar de stagementor).

6. Begeleiding

De supervisor (Lessius Hogeschool)

De studenten worden vooreerst in groep voorbereid op hun stage door de stagecoördinator (na de stage van het tweede jaar). Het volledige stagekeuzeproces wordt zowel door de stagecoördinator als door de verschillende supervisors begeleid. Tevens geeft de supervisor aan elke student individueel specifieke informatie over de stageplaats.

De eigenlijke begeleiding kan onder de vorm van:

- telefonische contacten,
- terugkomactiviteiten; tussentijds gesprek na 3 weken stage,
- stagebezoeken; tussentijdse evaluatie na 6 weken stage en eindevaluatie tijdens de laatste week van de stage, in aanwezigheid van student(e), supervisor en stagementor.
- nabesprekingen; reflecteren over de stage-ervaringen, reflecteren over de leerresultaten, de nieuwe inzichten analyseren in functie van toekomstige beroepshandelingen.

De stagementor (stageplaats)

De taken van de stagementor zijn o.a. de volgende:

- de mogelijkheid bieden om de instelling op structureel en inhoudelijk vlak te leren kennen,
- concrete afspraken maken met de student aangaande de uit te voeren taken,
- de mogelijkheid bieden te observeren, assisteren en later zelfstandig taken over te nemen,
- begeleiden in het leerproces door geregeld vaardigheden en attitudes te bespreken,
- wekelijks de weekagenda na te kijken, te ondertekenen en de nodige aanmerkingen, tips en feedback te geven.

7. Evaluatie

1ste examenperiode

De evaluatie gebeurt op basis van de *stagebeoordeling* en van het *stagewerkboek* en wordt gegeven door de stagesupervisor die voor de betreffende student stemgerechtigd is op de deliberatie.

Voor de globale stage kan de student niet slagen wanneer het evaluatiecijfer op de *stagebeoordeling* lager is dan 8/20.

De norm voor overdracht van het globale stagecijfer is 10/20.

2de examenperiode

Zie studiecontract 2004-2005 art. 96.

SCRIPTIE

Opleidingsonderdeel

	Contact-uren	Studiepunten	Studiebelasting	Titularis
Scriptie		7	200	

Onderwijsactiviteit

Methodologie	12			Clement J. of De Cleen W.
--------------	----	--	--	------------------------------

Scriptiecoördinatie

Clement J.

1. Doelstellingen

Scriptie

- *Kennis en inzicht:* zelfstandig en op een persoonlijke manier een maatschappelijk relevante probleemstelling of cursus theoretisch en/of praktisch uitwerken, waaruit psychologisch inzicht en methodisch handelen blijkt. Dit vindt zijn neerslag in een gestructureerd, coherent en verzorgd schriftelijk eindrapport. De scriptie dient wetenschappelijk onderbouwd. Dit impliceert verschillende vaardigheden.
- *Vaardigheden:*
 - ◆ in staat zijn een probleemstelling duidelijk af te bakenen en deze te situeren in een theoretisch kader en kritisch te benaderen,
 - ◆ kunnen consulteren van referentiewerken uit bibliotheken en gespecialiseerde documentatiediensten,
 - ◆ kunnen verzamelen, analyseren en synthetiseren van bronnen,
 - ◆ kunnen hanteren van methodologische modellen bij opbouw van een empirisch deel,
 - ◆ vanuit theoretische en praktische gegevens komen tot integratie en formuleren van een antwoord op de probleemstelling
 - ◆ adequaat schriftelijk en mondeling rapporteren in een verzorgde taal en stijl,
 - ◆ kunnen organiseren en samenwerken.
- *Attitudes:* zelfstandigheid en initiatief, planmatig en systematisch werken, doorzettingsvermogen, leergierigheid en flexibiliteit, zin voor creativiteit, resultaatgerichtheid, accuratesse en kritische ingesteldheid.

Methodologie

- *Kennis en inzicht:* Het belang en de criteria van een goede scriptie leren kennen. Inzicht verwerven in de scriptievorm, de scriptieopbouw en de schriftelijke en mondelinge presentatie.
- *Vaardigheden:* Studenten zijn zich bewust van de vereisten een goede scriptie tot stand te brengen en passen de vaardigheden hiervoor toe.
- *Attitudes:* Open staan voor de gegeven informatie. Aandacht hebben voor de opvatting en conventies hierrond. Kritisch ingesteld zijn wat betreft de toepassing ervan op de eigen scriptie.

2. Vereiste voorkennis

Scriptie

Kennis: cursus rapporteren 1 PSY, projectwerk 1 PSY.

Vaardigheden: schriftelijk en mondeling kunnen rapporteren, een literatuuronderzoek kunnen opzetten en uitvoeren, kunnen refereren.

Attitudes: zelfstandigheid en initiatief kunnen ontplooiën, kunnen plannen en organiseren.

Methodologie

Het model van de diagnostische cyclus kennen en kunnen toepassen in een praktijksituatie.

3. Inhoud en vorm

Scriptie

- Student en promotor (met eventueel een extern deskundige als copromotor) stellen een onderwerp voor dat op advies van het departementshoofd door de algemeen directeur wordt goedgekeurd. Onderwerpen zijn afkomstig van docenten of kunnen gekoppeld zijn aan WOMD of stage.
- Het onderwerp is steeds psychologisch georiënteerd en heeft betrekking op de verschillende disciplines uit de psychologie en/of op de verschillende werkvelden van de Bachelor in de toegepaste psychologie (bedrijfspsychologisch, klinisch, orthopedagogisch en schoolpsychologisch, ... werkveld).
- De student formuleert een concrete onderzoeksvraag die hij op twee manieren kan beantwoorden:
 1. via een empirisch en wetenschappelijk verantwoord onderzoek toetst hij/zij verschillende hypothesen. Het empirisch onderzoek wordt theoretisch gekaderd: de student geeft een overzicht van de recente wetenschappelijke visies met betrekking tot de probleemstelling;
 2. de onderzoeksvraag wordt enkel vanuit een theoretische invalshoek benaderd.
- De student presenteert zijn scriptie onder de vorm van een schriftelijk eindrapport. Dit omvat de volgende onderdelen: omslag, woord vooraf, abstract, inhoudsopgave, inleiding, corpus, besluit, literatuurlijst, lijst van figuren en/of tabellen, bijlage(n).
- De omvang van de scriptie wordt beperkt tot 50 bladzijden.

Methodologie

- Omschrijving van het begrip scriptie.
- Vereisten, doelstelling en vorm van de scriptie.
- De verantwoordelijkheid van de student en (co-)promotor.
- Het afbakenen van het onderwerp.
- Het zoeken, verzamelen en verwerken van literatuur.
- Mogelijke indelingsprincipes.
- Inhoudelijke elementen van de scriptie (taal, lay-out).
- De evaluatie van de scriptie (criteria, verloop en voorbereiding op de verdediging).

4. Werkvorm

Scriptie

De student zelf is verantwoordelijk voor de realisatie van de scriptie. Hij werkt zelfstandig, plant zijn scriptieproces, neemt initiatief, organiseert het onderzoek en overlegt geregeld met promotor (en copromotor). Hij kan een beroep doen op bijkomende ondersteuning (zie begeleiding).

Methodologie

7 beurten van 2 uren:

- in het tweede jaar 1 beurt om het scriptiekeuzeproces toe te lichten en te starten;
- in het derde jaar 6 beurten:
 1. in de eerste drie beurten wordt de inhoud van het vademecum besproken (hoorcollege) en spelen de docenten in op de vragen van de studenten;
 2. de beurten vier en vijf zijn voorzien voor individuele begeleiding, eventueel groepsbegeleiding;
 3. in de zesde beurt lichten de docenten de studenten in over de evaluatieprocedure en de voorbereiding op de evaluatie.

5. Leermiddelen

Scriptie

Verplicht

Voor het uitwerken van het onderwerp baseert de student zich op psychologische en wetenschappelijke vakliteratuur. Hij gebruikt o.a. de diensten in de bibliotheek van de Lessius Hogeschool (Antilope, L.I.B.I.S., ...).

Voor het opstellen van de bibliografische referenties wordt gebruik gemaakt van de APA-richtlijnen.

Methodologie

Verplicht

Clement, J. en De Cleen, W. (2002) *De scriptie 'Informatie bij het realiseren van de scriptie'*. Onuitgegeven cursus, Lessius Hogeschool Antwerpen, departement psychologie.

- Deel 1: Werken naar een scriptievoorstel.
- Deel 2: Vademecum van de scriptiestudent.

6. Begeleiding Scriptie

De realisatie van de scriptie verloopt volgens een begeleidingsmodel in fasen.

- *Vorbereiding:*

- ♦ op lange termijn: een aantal algemene en specifieke vereisten krijgen vorm in de loop van de opleiding, m.n.: basiskennis, methodologische inzichten (cfr. cursus methodologie), vaardigheden, zoals analyseren, synthetiseren en concluderen. Attitudes zoals doelgericht en systematisch werken en kritisch reflecteren.
- ♦ op korte termijn: dit impliceert het doormaken van een procedure die leidt tot de keuze van het onderwerp en tot het toekennen van een promotor. Studenten krijgen onmiddellijk na de stage van het tweede jaar een informatiesessie rond doelstelling, vorm, criteria en begeleidingsmodel.

- *Eigenlijke begeleiding:*

De promotor is steeds een Lessius Hogeschool personeelslid en vertegenwoordigt de student op de examencommissie. Een extern deskundige kan als copromotor optreden.

Bij aanvang overleggen student en promotor, eventueel copromotor over de afbakening en haalbaarheid van het onderwerp. Als blijkt dat de student later van onderwerp en/of van promotor wil veranderen, argumenteert hij dit schriftelijk bij het departementshoofd.

Tijdens de realisatie van de scriptie volgen promotor en copromotor van nabij het ontwikkelingsproces van de scriptie. De promotor/copromotor verleent methodologische ondersteuning; hij adviseert bij consulteren van bronnen en leggen van noodzakelijke contacten. Hij zoekt mee naar mogelijke manieren van uitwerken. Hij kijkt de voorgelegde teksten van de student na en geeft aan hoe de tekst kan verbeterd worden.

De student zelf draagt de volledige verantwoordelijkheid voor de definitieve versie, zowel naar inhoud als vorm. De student staat in voor regelmatige contacten met de promotor/copromotor, en is tevens verantwoordelijk voor de planning en het tijdig indienen van de scriptie.

Methodologie

Tijdens het hoorcollege wordt op specifieke problemen ingespeeld en dit in functie van de noden van de student.

De student kan bijkomende ondersteuning bekomen voor:

- organisatie en bemiddeling tussen promotor/copromotor en student door de scriptiecoördinator.
 - ⇒ Clement J., kantoor.
- methodologische adviescommissie
 - ⇒ Rouckhout D., kantoor.
 - ⇒ Olieslagers L., kantoor.
 - ⇒ Valkeneers G., kantoor.
 - ⇒ Vanderveken H., kantoor.
- presentatie- en gesprekstechnieken
 - ⇒ Van Staey M., kantoor.
 - ⇒ Clement J., kantoor.

- bibliothecaire aangelegenheden
⇒ Hanegreefs G., bibliotheek
- interne begeleidingscommissie onder supevisie van
⇒ Clement J., kantoor.
⇒ De Cleen W., kantoor.

De student kan gebruik maken van de apparatuur in het studeercentrum.

7. Evaluatie

Scriptie

1ste examenperiode

- Promotor en copromotor beoordelen het eindproduct, het ontwikkelingsproces, de inzet, de manier van aanpakken, de mate van initiatief en zelfstandigheid. De corrector geeft enkel een produktevaluatie. Na de verdediging door de student wordt na overleg de eindquotering van de scriptie door de voorzitter van de scriptiecommissie vastgelegd (cfr. examenreglement).

2de examenperiode

- Idem 1ste examenperiode.

Methodologie

1ste examenperiode

- Gezien het informatieve karakter van deze onderwijsactiviteit is geen afzonderlijke evaluatie voorzien. De mate waarin de student de inzichten verwerkt heeft, komt tot uiting in de evaluatie van de scriptie.

2de examenperiode

- Idem 1ste examenperiode.

SECUNDAIRE OPLEIDINGSONDERDELEN

4 OPLEIDINGSONDERDELEN TE KIEZEN

Opleidingsonderdelen

	Contact- uren	Studie- punten 6	Studie- belasting 150	Titularissen
Cross- culturele psychologie en inter-culturele communicatie (deel 2)	24	3	75	Ghequière K.
Engels voor de psychologische sector	20	3	75	Briers T. Soetemans M.
Gezondheidspsychologie (deel 2)	24	3	75	Van Horenbeeck D.
Klinische diagnostiek en begeleiding	24	3	75	
Volwassenen	(12)			Van Reusel G.
Kinderen / jongeren	(12)			Sleebus M.
Marketing	18	3	75	Provost B.
Practicum neuropsychologie	24	3	75	Verwerft E.
Sportpsychologie (deel 2)	34	3	75	
Top- en competitiesport	(18)			Verniers K.
Rehabilitatiesport	(8)			Simons J.
Gezondheidssport	(8)			Verniers K.
Vraagstukken uit de arbeids- en organisatiepsychologie	24	3	75	Vanweddigen C.
Vraagstukken uit de personeelspsychologie	18	3	75	Cappaert P.
Vraagstukken uit de schoolpsychologie en de orthopedagogie	30	3	75	Bos A. De Cleen W. Van den Meersche M. N.

CROSS-CULTURELE PSYCHOLOGIE EN INTER-CULTURELE COMMUNICATIE (DEEL 2)

Opleidingsonderdeel

	Contact-uren	Studiepunten	Studiebelasting	Titularis
Cross- culturele psychologie en inter-culturele communicatie (deel 2)	24	3	75	Ghequière K.

1. Doelstellingen

- *Kennis en inzicht:* de cross-culturele psychologie is voor psychologie studenten van groot belang. Toch is het onmogelijk om binnen het bestek van de college-uren dit grote onderzoeksdomein te behandelen. We bieden in dit keuzevak dan ook een praktisch onderdeel van de cross-culturele psychologie, nl. de interculturele hulpverlening.
- *Vaardigheden:* leren omgaan met andere waarden en normen. Kennismaken met en een verantwoord leren omgaan met cross-culturele verschillen met betrekking tot de hulpverlening.
- *Attitude:* het verhogen van de openheid, het inlevingsvermogen, het relativiteitsdenken en de flexibiliteit. Beseffen hoe cultuurgebonden de psychische problematiek eigenlijk is en wat hiervan de consequenties zijn voor de hulpverlening.

2. Vereiste voorkennis

Er wordt verondersteld dat de studenten reeds het keuzevak Interculturele Communicatie (deel 1) gevolgd hebben. Indien dit niet het geval is (cfr. vrije studenten) wordt gevraagd om met de docent contact op te nemen om een aantal zaken door te nemen.

3. Inhoud

Eén van de maatschappelijke sectoren waar de Interculturele Communicatie intensief gebruikt wordt, is die van de hulpverlening. De aanwezigheid van relatief grote groepen allochtone minderheidsgroepen in België confronteert ons met hulpvragen die in zekere zin verschillen van die van de autochtone bevolking. Men gaat ervan uit dat bij deze categorie van mensen de invloed van de cultuur op de inhoud, de fundering van de hulpvragen en op de oplossingen groot is. De praktijk laat echter zien dat vele medewerkers van dergelijke instellingen niet voldoende specifieke deskundigheid hebben om op een adequate manier hulp te bieden.

We vertrekken van een theoretische achtergrond : zijn psychische ziekten universeel of cultuurgebonden ? We gaan na wat de knelpunten zijn in de interculturele hulpverlening. Vervolgens zullen de modellen die op dit terrein ontwikkeld zijn kritisch onder de loep worden genomen.

In een tweede deel wordt aandacht besteed aan de algemene lijnen van de cultuur van de specifieke allochtone groep, die voor de hulpverlening relevant zijn. Aspecten als betekenis van ziekte en genezing (ziektebeleving, plaats van de ziekte in de samenleving en in de religie) traditionele genezing, verhouding tussen de seksen, enz. In een derde deel dienen we aandacht te schenken aan de sociaal-economische en culturele heterogeniteit binnen de allochtone groep. We zien bijvoorbeeld een grote religieuze diversiteit binnen de moslims.

We trekken een aantal conclusies in relatie tot de interculturele hulpverlening toe.

4. Werkvorm

Practicum: de theorie wordt telkens toegepast op een casus die de theorie illustreert. Studenten maken in groep een casusbespreking aan de hand van vragen en dienen individueel deze besprekingen in.

5. Leermiddelen

Verplicht

Bibliografische documentatie.
Collegenotities.

6. Begeleiding

De titularis is bereikbaar tijdens en na de colleges en op afspraak op de Lessius Hogeschool. Vragen die niet aan bod komen tijdens de lessen kunnen steeds per e-mail gesteld worden.

7. Evaluatie

1ste examenperiode

- De studenten dienen individueel een papier in. De vragen voor deze paper worden in groep behandeld tijdens het practicum. De participatie tijdens het practicum wordt apart beoordeeld.

2de examenperiode

- Taakevaluatie waarvoor individueel contact opgenomen wordt met de docent.

ENGELS VOOR DE PSYCHOLOGISCHE SECTOR

Opleidingsonderdeel

	Contact-uren	Studiepunten	Studiebelasting	Titularis
Engels voor de psychologische sector	20	3	75	Briers T. Soetemans M.

1. Doelstellingen

- *Kennis:*
 - ◆ Het vergroten van kennis van de Engels taal via het doornemen van teksten uit (psychologische) boeken, tijdschriften en websites.
 - ◆ Het vergroten van de competenties om aspecten uit ons domein toe te lichten in andere Engelse termen.
 - ◆ Het leren werken met Engelstalige literatuur en opzoeken van deze literatuur voor scripties en het verdere beroepsleven.
- *Vaardigheden:*
 - ◆ Engelse teksten doornemen en voorbereiden.
 - ◆ Eenvoudige geschreven Engelse toelichting brengen en ondersteunen met slides of PowerPoint.
 - ◆ Informatie overbrengen in het Engels naar de medestudenten en de docent.
- *Attitude:*
 - ◆ Een open houding.
 - ◆ Leerbereidheid.
 - ◆ Een zelfstandige houding en toch groepsgericht kunnen werken.

2. Vereiste voorkennis

Voldoende kennis (humanioraniveau) van de Engelse taal om teksten te lezen en te begrijpen, om eenvoudige geschreven presentaties in het Engels te maken en om een eenvoudige mondelinge toelichting te doen in het Engels.

3. Inhoud

Overview of federal and European Legislation: what can be useful for bachelors in applied psychologie.

Non Governmental Organization: World Federation of Mental Health – Mental Health Europe.

World Mental Health Day – theme of 2002.

Advocacy for psychologists.

4. Werkvorm

Hoor- en werkcollege (groepwerk), presentaties.

Indien mogelijk: bezoek aan het Europees Parlement in Brussel met aansluitend een ontmoeting met een parlementslid.

5. Leermiddelen

Syllabus, aan te vullen met eigen notities.

6. Begeleiding

De docent staat ter beschikking tijdens de lessen, per e-mail en na afspraak op het kantoor in de hogeschool voor vragen, bijsturing en feedback.

7. Evaluatie

1ste examenperiode

- Schriftelijk examen met een gedeelte mondeling, analoog met het groepswerk.

2de examenperiode

- Idem 1ste examenperiode.

GEZONDHEIDSPSYCHOLOGIE (DEEL 2)

Opleidingsonderdeel

	Contact-uren	Studiepunten	Studiebelasting	Titularis
Gezondheidspsychologie (deel 2)	24	3	75	Van Horenbeeck D.

1. Doelstellingen

- *Kennis van en inzicht in:*
 - Het domein van de gezondheidspsychologie.
 - De eigenheid van de gezondheidspsychologie (ondermeer in vergelijking met Behavioral Medicine, klinische psychologie en medische psychologie).
 - De basisbegrippen en modellen binnen de gezondheidspsychologie.
 - De interventiemethoden en technieken.
 - De toepassingsgebieden van de gezondheidspsychologie.

- *Vaardigheden*

Het leren onderkennen en beïnvloeden van psychologische variabelen in de interactie tussen gedrag en gezondheid (zowel binnen de preventie als de curatieve gezondheidszorg).

2. Vereiste voorkennis

Deel 2 is een vervolg op deel 1, bijgevolg is de voorkennis uit deel 1 vereist.

3. Inhoud

- *Algemeen:*
 - Projectmatig werken: vereenvoudigd planningsmodel van Gerjo Kok
- *Uitdieping van enkele toepassingsgebieden:*
 - Mogelijke onderwerpen: hart- en vaatziekten, burnout, CVS, de slaap, orgaantransplantatie, palliatieve zorgen, obesitas, ...

4. Werkvorm

- Hoorcollege waarin de theoretische concepten worden aangereikt.
- Interactieve werkvormen zoals onderwijsleergesprekken, groepswork (zie evaluatie), casusbespreking en oefening ondersteunen het leerproces.
- Indien mogelijk wordt een gastspreker uitgenodigd.
- Daarnaast wordt er gebruik gemaakt van videomateriaal, PowerPoint en een uitgeschreven cursus.
- Het cursusmateriaal (met verwijzing naar interessante literatuur en websites) en de PowerPoint presentaties zijn tevens terug te vinden op Blackboard

5. Leermiddelen

Verplicht

De uitgeschreven cursus, aan te vullen met schriftelijke notities tijdens de les.

Aanbevolen

De syllabus bevat per hoofdstuk een lijst van gehanteerde werken en eventuele interessante websites die bijkomend kunnen geraadpleegd worden.

6. Begeleiding

Mogelijkheid tot het stellen van vragen ter verduidelijking, tijdens voor en na de colleges.

7. Evaluatie

1ste examenperiode

- Schriftelijk examen (zowel kennisvragen als inzichtsvragen).

2de examenperiode

- Schriftelijk examen.

KLINISCHE DIAGNOSTIEK EN BEGELEIDING

Opleidingsonderdeel

	Contact-uren	Studiepunten	Studiebelasting	Titularissen
Klinische diagnostiek en begeleiding	24	3	75	

Onderwijsactiviteiten

Volwassenen	12			Van Reusel G.
Kinderen / jongeren	12			Sleebus M.

1. Doelstellingen

- *Kennis:* actuele thema's binnen de geestelijke gezondheidszorg bewust zijn, begrijpen en evalueren. Zicht krijgen op interventiestrategieën.
- *Vaardigheden:* herkennen en definiëren van probleemsituaties. Analyseren en interpreteren van gegevens. Voorstellen, bespreken en toepassen van concrete interventies.
- *Attitudes:* situaties aanvoelen, contactvaardig zijn, creatief zijn...

2. Vereiste voorkennis

Psychopathologie en psychiatrie (deel 1).

Practicum psychodiagnostiek, klinisch psychologisch werkveld (cfr. 2de jaar).

3. Inhoud

Volwassenen

Thema's uit de verslagingszorg, de acute psychiatrie, de chronische psychiatrie en de forensische psychologie.

Kinderen / jongeren

Diagnostisch en begeleidend inspelen op actuele vraagstellingen, zoals:

KOPP-thema's.

Somatoforme stoornissen.

Slaapproblemen.

Hechtingsstoornissen.

Oppositieel-opstandige gedragsstoornis.

Enuresis / Encopresis.

Angststoornis: Separatiestoornis.

Eetstoornis: 'binge eating disorder'.

4. Werkvorm

Volwassenen

Hoor- en werkcollege simulatieoefeningen, video en casusbespreking.

Kinderen / jongeren.

Werkcollege.

5. Leermiddelen

Volwassenen

Van Reusel, G. (2004). *Klinische diagnostiek en begeleiding bij volwassenen*. Niet gepubliceerde syllabus. Lessius Hogeschool Antwerpen, departement psychologie.

Kinderen / jongeren

Sleebus, M. (2005). *Klinische diagnostiek en begeleiding bij kinderen / jongeren*. Niet gepubliceerde syllabus. Lessius Hogeschool Antwerpen, departement psychologie.

Aanbevolen

Syllabus en teksten.

Een bundel met relevante achtergrondinformatie en artikelen verspreid door de titularis bij de aanvang van de cursus en aangevuld door de studenten tijdens het verloop.

6. Begeleiding

Volwassenen

Feedback tijdens of na het werkcollege.

Kinderen / jongeren

Feedback tijdens of na het werkcollege; verder op afspraak.

7. Evaluatie

Om te kunnen slagen op dit opleidingsonderdeel moet de student deelnemen aan de evaluatie van beide onderwijsactiviteiten.

De evaluatie op dit opleidingsonderdeel (uitgedrukt op 20 punten) is het gemiddelde van de evaluaties op de twee betrokken onderwijsactiviteiten.

Volwassenen

1ste examenperiode

- Het examen bestaat uit één van ondervermelde mogelijkheden. De keuze van de student dient voor de aanvang van de stage ingediend te worden op schriftelijke wijze (a.d.h.v. de invulstrook uit de syllabus of per email) bij de docent. Studenten die laattijdig hun keuze bekend maken kiezen automatisch voor het mondeling examen.

Mogelijkheid 1: uitwerking van een paper cfr. richtlijnen opgenomen in de syllabus.

Mogelijkheid 2: mondeling examen (zonder schriftelijke voorbereidingstijd).

2de examenperiode

- Idem 1ste examenperiode.

Kinderen / jongeren

1ste examenperiode

- Permanente evaluatie: betrokken aanwezigheid in de les, reflecties i.v.m. gelezen teksten, groepspresentatie en groepsdiscussie.

2de examenperiode

- Evaluatie van een paper.

MARKETING

Opleidingsonderdeel

	Contact- uren	Studie- punten	Studie- belasting	Titularis
Marketing	18	3	75	Provost B.

1. Doelstellingen

Het vak biedt een (weliswaar grondige) kennismaking met marketing, het is echter geen exhaustieve handleiding. Daarvoor is het vakgebied van de marketing veel te rijk.

Als het vak hebt gevolgd moet je in staat zijn marketing te kunnen plaatsen binnen het algemene bedrijfsbeleid. En je hebt eveneens zicht op de verschillende verantwoordelijkheden of activiteitsterreinen van een marketeer zoals prijszetting, productontwikkeling, positionering, enz.

Tenslotte heb je ook een goed beeld van de meest recente ontwikkelingen uit het vakgebied qua ideeëngoed (bvb. customer relationship management, ...) of qua instrumenten (bvb. internet, communities, ...)

2. Vereiste voorkennis

Geen specifieke voorkennis vereist.

3. Inhoud

- Het ontstaan van de marketinggedachte, vanuit welk denkkader is marketing gegroeid?
- De plaats van marketing binnen het bedrijfsbeleid.
- Een analyse van de sterktes en zwaktes van het eigen bedrijf / product maar ook eventuele kansen en bedreigingen.
- Het opstellen van een ideaal productportfolio.
- Het opdelen van de markt in kleinere, maar meer interessante segmenten; het uitkiezen van het meest interessante segment en het daadwerkelijk vermarkten van je producten naar dat segment.
- Het opstellen van de ideale marketingmix voor je product of dienst: hoe ziet het product eruit? Wat is de prijs? Hoe verdeel ik het? Welke marketingcommunicatie voer ik?
- Nieuwe stromingen binnen het werkveld van de marketing.

4. Werkvorm

De contacturen van het hoorcollege worden aangevuld met extra informatie op Blackboard.

Het hoorcollege zelf vereist actieve participatie van de studenten.

Op Blackboard staat een voorbeeldexamen, enkele relevante mediafragmenten, antwoorden op vragen die door de studenten via e-mail worden gesteld, enkele marketingartikels en alle hoofdstukken van de cursus.

5. Leermiddelen

Verplicht

De cursus (PowerPoint-slides) zal zowel op papier als online ter beschikking worden gesteld.

6. Begeleiding

De studenten kunnen voor, tijdens en na de colleges (rechtstreeks of via e-mail) vragen stellen en het laatste uur van de cursus is een vragenuurtje.

7. Evaluatie

1ste examenperiode

- De evaluatie gebeurt aan de hand van een schriftelijk examen met kennis- en inzichtsvragen.

2de examenperiode

- Idem 1ste examenperiode.

PRACTICUM NEUROPSYCHOLOGIE

Opleidingsonderdeel

	Contact-uren	Studiepunten	Studiebelasting	Titularis
Practicum neuropsychologie	24	3	75	Verwerft E.

1. Doelstellingen

- *Kennis en vaardigheden:* Aansluitingspunten theorie-praktijk detecteren, diagnostisch denken verruimen, geïndividualiseerde diagnostiek of revalidatieschema leren opstellen, naar synthese komen van theoretische basiskennis en psychometrische evaluatie bij concrete vraagstellingen, kennismaking met therapeutische aanpak en begeleiding.
- *Attitudes:* Er wordt gestreefd naar het praktijkgericht illustreren van
 - ♦ Analyseren, interpreteren en situeren van symptomen en dysfuncties binnen een neuropsychologische vraagstelling of casus.
 - ♦ Differentiaaldiagnostisch denken.
 - ♦ Testinterpretaties en observatiegegevens kaderen in het onderzoek naar cognitieve stoornissen.
 - ♦ vaardigheden als tact, flexibiliteit, creativiteit, geduld, dialoog, in de begeleiding van de patiënt.

2. Vereiste voorkennis

- Neuropsychologie (2de jaar).
- Psychopathologie en psychiatrie (1ste en 2de jaar).

3. Inhoud

De cursus wil een keuze maken uit diverse, zowel diagnostische als therapeutische vraagstellingen binnen de dagdagelijkse neuropsychologische praktijk.

Binnen het toegekende tijdsbestek keuze uit vraagstellingen als:

1. Genuanceerde neuropsychologische visie bij epilepsie en cognitieve stoornissen.
2. Afasieonderzoek en follow up.
3. Van benigne vergeten tot amnestisch syndroom: wat met geheugentraining?
4. Medische beeldvorming, paraklinisch onderzoek en neuropsychologische bevindingen: redundantie of wezenlijke bijdrage?
5. Neuropsychologische differentiaaldiagnostiek bij dementie.
6. Casusbesprekingen naar aanleiding van gnosiestoornis, fasiestoornis, schedeltrauma, dementieverloop, Korsakow syndroom en Attention Deficit Hyperactivity Disorder (ADHD), enz.

4. Werkvorm

Hoorcolleges aangevuld met videobespreking, casusbespreking.

5. Leermiddelen

Verplicht

Deelman, B., e.a. (2000). *Klinische neuropsychologie*. Amsterdam: Boom.

Eigen notities en specifieke werkbladen te verkrijgen tijdens de colleges.

6. Begeleiding

Bijkomende vraagstukken kunnen via e-mail gesteld en besprekingen, individueel of in kleine groep, kunnen worden voorzien.

7. Evaluatie

1ste examenperiode

- Mondelinge evaluatie.

2de examenperiode

- Idem 1ste examenperiode.

SPORTPSYCHOLOGIE (DEEL 2)

Opleidingsonderdeel

	Contact-uren	Studiepunten	Studiebelasting	Titularissen
Sportpsychologie (deel 2)	34	3	75	

Onderwijsactiviteiten

Top- en competitiesport	18			Verniers K.
Rehabilitatiesport	8			Simons J.
Gezondheidssport	8			Verniers K.

1. Doelstellingen

Top- en competitiesport

- *Kennis van en inzicht in*
 - ◆ De verschillende technieken van mentale training en hun effecten.
 - ◆ De rol van psychologische factoren bij blessures.
 - ◆ De belangrijkste groepsprocessen in sportteams en de ontwikkelingen in de theorievorming hieromtrent.
- *Vaardigheden*
 - ◆ Opstellen van een mentaal trainingsschema, rekening houdend met de atleet en zijn context; formuleren van richtlijnen voor het bevorderen van groepsprocessen in teams en het omgaan met blessures, op basis van wetenschappelijke bevindingen.
- *Attitude*
 - ◆ Positieve houding tegenover sportpsychologische vaardigheidstraining; kritische houding tegenover de verschillende technieken in mentale training; creativiteit

Rehabilitatiesport

- De lessen betrachten de studenten een theoretische *kennis* bij te brengen van de verschillende vormen van gehandicapten met hun respectievelijke problematiek en de indicaties en contra-indicaties voor sportbeoefening. De nadruk zal hierbij gelegd worden op enerzijds de motorische en anderzijds de psychologische aspecten van sportbeoefening.
- *Inzicht en toepassingen* van sport bij verschillende types van stoornissen met hun motorische en psychologische implicaties.
- *Vaardigheden*: het herkennen, selecteren en adviseren van sportieve activiteiten voor gehandicapten.
- *Attitude*: open, flexibele en creatieve geest en komen tot kritische zelfreflecties.

Gezondheidssport

- *Kennis en inzicht* in de determinanten voor het al dan niet uitoefenen van fysieke activiteit; de strategieën en technieken die gebruikt worden vanuit de gezondheids promotie om mensen aan te zetten tot sport en beweging.
- ♦ *Vaardigheden*: gepaste oplossingen aangeven voor problemen m.b.t. fysieke inactiviteit; mensen kunnen aanzetten tot het aannemen en behouden van een actieve levensstijl; kritisch analyseren van bewegingsprojecten.
- ♦ *Attitude*: openheid creëren t.a.v. gezondheid en sporten; positieve houding tegenover regelmatige fysieke inspanning; kritische houding tegenover zichzelf en anderen; creativiteit.

2. Vereiste voorkennis

Top- en competitiesport

De student dient voldoende kennis van en inzicht in de belangrijkste thema's uit de sportpsychologie te hebben zoals stress, angst, motivatie (Top- en competitiesport Deel I). Daarnaast wordt de student verondersteld de basiskennis uit de sociale psychologie reeds verworven te hebben.

Rehabilitatiesport

Rehabilitatiesport (deel 1).

Gezondheidssport

Gezondheidssport (deel 1).

3. Inhoud

Top- en competitiesport

Psychologische vaardigheidstraining: waarom, wanneer en waar is mentale training noodzakelijk? Welke interventietechniek is aangewezen: aandacht, zelfvertrouwen, doelen stellen, arousalregulatie en imagery.

Teamprocessen: cohesie, communicatie, leiderschap

Sportblessures en psychologie: de rol van psychologische factoren bij blessures, de relatie stress-blessures, reacties op blessures, interventies die het revalidatieproces kunnen faciliteren.

Mogelijkheid tot inspraak van de studenten in het verder uitdiepen van bepaalde thema's.

Rehabilitatiesport

Sport bij patiënten met metabole ziekten.

Sport bij patiënten met orthopedische problemen.

Sport bij patiënten met immunologische problemen.

Sport bij patiënten met neuromusculaire problemen.

Sport bij patiënten met sensorische problemen.

Technieken van rehabilitatiesport.

Gezondheidssport

De psychologische determinanten voor het al dan niet uitvoeren van fysieke activiteit zoals persoonlijkheid, attitude, sociale norm en controle, ...

Psychologische interventietechnieken met het oog op de verandering van deze determinanten en de promotie van fysieke activiteit.

Evalueren van projecten ter promotie van fysieke activiteit.

4. Werkvorm

Top- en competitiesport

Hoorcollege waarbij de theorie wordt uiteengezet aan de hand van PowerPoint-presentaties, aangevuld met denkoefeningen, illustraties en videobeelden.

Rehabilitatiesport

Hoorcollege en presentatie door de studenten. Aan de hand van videobeelden zal het geheel gedocumenteerd worden zodat de studenten ook enig praktisch inzicht kunnen verwerven. Daarnaast zal tevens gebruik gemaakt worden van capita selecta, om zo de studenten inzicht bij te brengen in de huidige stand van het onderzoek aangaande de besproken aspecten.

Gezondheidssport

Hoorcollege, aangevuld met illustraties en groepswork waar de vaardigheden worden ingeoeffend.

5. Leermiddelen

Top- en competitiesport

Verplicht

Verniers, K. (2004). *Top- en Competitiesport*. Niet gepubliceerde cursus. Antwerpen: Lessius Hogeschool.

Aanbevolen

Literatuurlijst in cursus.

Rehabilitatiesport

Verplicht

De studenten zullen nota's dienen te nemen en voor de capita selecta zullen de nodige teksten aangegeven worden. Een inbreng van de studenten met een actieve voorbereiding wordt voor sommige onderdelen vereist.

Gezondheidssport

Verplicht

Verniers, K. (2004). *Gezondheidssport: deel 2*. Onuitgegeven cursus. Lessius Hogeschool, Antwerpen.

Aanbevolen

Literatuurlijst in cursus.

6. Begeleiding

Top- en competitiesport

Mogelijkheid tot het stellen van vragen, bijsturing of feedback tijdens en na de les, per e-mail of na afspraak op kantoor.

Rehabilitatiesport

De mogelijkheid tot het stellen van vragen dit zowel voor, tijdens als na de contacturen.

Gezondheidssport

Mogelijkheid tot het stellen van vragen, bijsturing of feedback tijdens en na de les, per e-mail en na afspraak op kantoor.

7. Evaluatie

Om te kunnen slagen op dit opleidingsonderdeel moet de student deelnemen aan de evaluatie van de drie onderwijsactiviteiten.

Het examencijfer op dit opleidingsonderdeel (uitgedrukt op 20 punten) is het gewogen gemiddelde van de evaluaties op de drie betrokken onderwijsactiviteiten (gewichtsfactor 1 voor rehabilitatie- en voor gezondheidssport; gewichtsfactor 2 voor top- en competitiesport).

Top- en competitiesport

1ste examenperiode

- Schriftelijk, 'gesloten boek' examen waarbij aan de hand van toepassingsvragen gepeild wordt naar de kennis, het inzicht en de vaardigheden van de student inzake top- en competitiesport.

2de examenperiode

- Idem 1ste examenperiode.

Rehabilitatiesport

1ste examenperiode

- Schriftelijke opvraging over gans de cursus. Een kwotering van hun bijdrage in bepaalde onderdelen van de lessen (dit zal hen op voorhand aangekondigd worden).

2de examenperiode

- Schriftelijke evaluatie en quotering van hun bijdrage in bepaalde onderdelen van de lessen.

Gezondheidssport

1ste examenperiode

- Taakevaluatie: tijdens het hoorcollege wordt voldoende informatie gegeven over de concrete invulling hiervan.
- Schriftelijk 'gesloten boek' examen, waarbij aan de hand van een toepassingsvraag gepeild wordt naar de kennis, het inzicht en de vaardigheden van de student inzake gezondheidssport.

2de examenperiode

- Idem 1ste examenperiode.

VRAAGSTUKKEN UIT DE ARBEIDS- EN ORGANISATIEPSYCHOLOGIE

Opleidingsonderdeel

	Contact-uren	Studiepunten	Studiebelasting	Titularis
Vraagstukken uit de arbeids- en organisatiepsychologie	24	3	75	Vanweddigen C.

1. Doelstellingen

- *Kennis*: het herkennen van, het benoemen van en het aangeven van mogelijke (stappen in) oplossingen voor organisatiepsychologische vraagstukken.
- *Inzicht*: het verwerven van een holistische visie op mens en organisatie. Het ingrijpen ter afstemming van mens en organisatie in het licht van deze visie kunnen verwoorden en verantwoorden.
- *Vaardigheden*: het gebruiken en evalueren van de methoden van de organisatiepsychologie.
- *Attitudes*: positievere houding verwerven ten aanzien van organisaties. Waardering hebben voor de specifieke psychologische inbreng in de organisatie.

2. Vereiste voorkennis

Basiskennis arbeids- en organisatiepsychologie.

3. Inhoud

Binnen de actuele organisatiepsychologie ligt de nadruk vooral op de begeleiding van de organisatie in verandering. Binnen dit opleidingsonderdeel wordt specifiek ingegaan op methoden en interventies ter bevordering en ondersteuning van veranderingsprocessen. De volgende topics komen uitvoerig aan bod: organisatieverandering, overzicht van interventies binnen de organisatie, besluitvorming en onderhandelen, conflictmanagement, managementstijlen.

4. Werkvorm

Hoorcollege (waar mogelijk onderwijsleergesprek) afgewisseld met oefeningen in methoden.

5. Leermiddelen

Verplicht

Syllabus bij aanvang elke les, persoonlijke nota's.

Aanbevolen

Drucker, P. (1999), *Management challenges for the 21st Century*. New York: Harper Business.

De Caluwe, L., Vermaak, H. (2000). *Leren veranderen, een handboek voor de veranderkundige*. Samson.

Viehoff, J.H.R.M. (1994). *Markteffectie organiseren in dienstverlenende organisaties*. Deventer: Kluwer Deventer.

6. Begeleiding

Mogelijkheid tot het stellen van vragen voor, tijdens en na de colleges. Laatste collegeur is een vragenuurtje. Lector bereikbaar op kantoor.

7. Evaluatie

1ste examenperiode

- Mondeling examen: één kennisvraag, twee inzichtsvragen. De inzichtsvragen hebben betrekking op oefeningen die in klasverband worden besproken (aanwezigheid vereist). De studenten brengen de casus mee naar het examen en bespreken deze. Studenten krijgen de gewenste voorbereidingstijd. De schriftelijke voorbereiding wordt niet in de beoordeling betrokken.

2de examenperiode

- Idem 1ste examenperiode.

VRAAGSTUKKEN UIT DE PERSONEELSPSYCHOLOGIE

Opleidingsonderdeel

	Contact-uren	Studiepunten	Studiebelasting	Titularis
Vraagstukken uit de personeelspsychologie	18	3	75	Cappaert P.

1. Doelstellingen

Kennis: het herkennen van, het benoemen en het aangeven van mogelijke (stappen in) oplossingen voor personeelspsychologische vraagstukken.

Inzicht: het ingrijpen ter afstemming van mens en organisatie kunnen verwoorden en verantwoorden.

Vaardigheden: het gebruiken en evalueren van de methoden en technieken van de personeelspsychologie.

Attitudes: positievere houding verwerven ten aanzien van organisaties. Waardering hebben voor de specifieke psychologische inbreng in organisaties.

2. Vereiste voorkennis

Basiskennis personeelspsychologie.

3. Inhoud

Vraagstukken betreffende een effectieve aanpak van de afstemming mens en organisatie.

4. Werkvorm

Voornamelijk hoorcollege.

5. Leermiddelen

Syllabus en persoonlijke nota's.

6. Begeleiding

Mogelijkheid tot het stellen van vragen voor, tijdens en na college. Lector is telefonisch thuis bereikbaar.

7. Evaluatie

1ste examenperiode

- Mondeling examen. De student krijgt een drietal vragen te beantwoorden. De vragen mogen schriftelijk worden voorbereid. Bijkomende vragen worden gesteld ter verduidelijking of om dieper op de materie in te gaan.

2de examenperiode

- Idem 1ste examenperiode.

VRAAGSTUKKEN UIT DE SCHOOLPSYCHOLOGIE EN ORTHOPEDAGOGIE

Opleidingsonderdeel

	Contact- uren	Studie- punten	Studie- belasting	Titularis
Vraagstukken uit de schoolpsychologie en de orthopedagogie	30	3	75	

Lesactiviteiten

Leerprocesbegeleiding	6	10		De Cleen W.
Psychisch en sociaal functioneren	6	10		Van den Meersche M.
Onderwijsloopbaanbegeleiding	6	10		Bos A.
Orthopedagogische begeleiding	6	10		N.
Intergratieve aanpak van een probleem (PGO)	6	35		Bos A. De Cleen W. Van den Meersche M N.

1. Doelstellingen

- *Kennis en inzicht:* begrippen, processen, behandelingsplannen en begeleidingsmodellen die van toepassing zijn in het domein van de leerproblemen, in de behandeling van sociaal-emotionele thema's en in de begeleiding van studiekeuzeproblematieken en in de ondersteuning van de moeizame ontwikkeling van het kind met een handicap, kunnen benoemen en beschrijven. Het verwerven van verschillende visies in deze domeinen en het kritisch benaderen van deze visies.
- *Vaardigheden:* het kunnen toepassen van deze kennis en inzichten in gevalstudies. Tijdens het Probleemgestuurd Onderwijs (PGO) alle reeds verworven kennis, inzichten en vaardigheden, zowel diagnostisch als begeleidend, integreren in de aanpak van een gevalstudie.
- *Attitudes:* het open staan voor vernieuwende onderwijsvormen zoals het Probleemgestuurd Onderwijs (PGO). Dit betekent zowel interactief als intergratief willen meewerken aan de uitbouw van een gevalstudie.

2. Vereiste voorkennis

De opleidingsonderdelen 'Schoolpsychologische diagnostiek en begeleiding' en 'Orthopedagogische diagnostiek en begeleiding' (3de jaar) vormen de basis van dit secundaire opleidingsonderdeel.

3. Inhoud

Dit opleidingsonderdeel omvat een uitdieping van werkdomeinen die centraal staan in de werking van de Centra voor Leerlingenbegeleiding én in de integratieve aanpak van leerlingen met problemen.

Daarnaast verwijst dit opleidingsonderdeel naar de centrale themata binnen het orthopedagogisch zorgaanbod, met name:

- Ontwikkelingsstimulering en spelbegeleiding.
- Gedragsproblemen en mentale handicap.
- Ondersteuning van de cognitieve processen.

4. Werkvorm

Deel 1:

Leerprocesbegeleiding

Psychisch en sociaal functioneren

Onderwijsloopbaanbegeleiding

Speldiagnostiek en -begeleiding

In kleine groepen wordt gebruik gemaakt van hoorcolleges, onderwijsleergesprek, discussie, uitzoeken en verwerken van gevalsstudies.

Van de studenten wordt verwacht dat ze in aanvulling van de cursus persoonlijke notities nemen

Deel 2:

Integratieve aanpak van een probleem

Het Probleemgestuurd Onderwijs (PGO) is een onderwijsvorm die het mogelijk maakt om vanuit een probleemstelling (bv. een gevalstudie) alle reeds verworven kennis, inzichten en vaardigheden te integreren in de aanpak en oplossing van de probleemstelling. De student gaat zelf op zoek naar informatie en gebruikt deze informatie bij de oplossing van het probleem. In PGO wordt gewerkt aan de oplossing van praktijkrelevante problemen. Studenten werken ook voortdurend binnen deze onderwijsvorm aan hun sociale en communicatieve vaardigheden aangezien er veel overleg en discussie moet gebeuren.

5. Leermiddelen

Verplicht

- Cursussen en teksten van de onderdelen zijn te verkrijgen bij de cursusdienst. Losse kopies worden overhandigd tijdens de lessen.

Aanbevolen

- Elke cursus bevat een uitgebreide literatuurlijst.

6. Begeleiding

De studenten kunnen zowel tijdens als na de lessen vragen stellen over de leerstof. Zij worden hierin ook gestimuleerd vooral na de afhandeling van een hoofdstuk of een belangrijk deel.

7. Evaluatie

1ste examenperiode

- De evaluatie is gericht op het integratief verwerken van de verschillende lesactiviteiten (leerprocesbegeleiding, psychisch en sociaal functioneren, onderwijsloopbaanbegeleiding en orthopedagogische begeleiding) via PGO.
- Permanente evaluatie met
 - procesevaluatie: de aanwezigheid en het engagement bij de verschillende lesactiviteiten;
 - productevaluatie: de inhoudelijke uitwerking van de casus (groepsgericht) en de leerdoelen (individueel gericht).
 - Peerevaluatie: het PGO-proces en het PGO-groepsverslag (mondeling en schriftelijk).

2de examenperiode

- De student werkt een gelijkaardige gevalstudie uit volgens de principes van PGO en wordt beoordeeld op het resultaat van de uitgewerkte gevalstudie.
- Ingeval meerdere studenten deelnemen aan de 2de examenperiode dan werken ze samen en passen ze de PGO-onderwijsvorm toe.